

Byl jsem seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 - školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Liberci dne 14.5.2004

RESUMÉ

Diplomová práce na téma „Bankovní produkty a činnost vybrané obchodní banky“ se zabývá analýzou České spořitelny a.s. Skládá se z části teoretické a části praktické.

V první kapitole teoretické části se zabývám postavením bankovníctví v tržní ekonomice, dále pak charakteristikou českého bankovního prostředí, kde kromě historie bankovníctví na území současné České republiky analyzuji zejména problém restrukturalizace a privatizace českých bank.

V praktické části se pak věnuji analýze zkoumané banky a jejích základních produktů, které by mohly běžného bankovního klienta zajímat. V poslední kapitole praktické části porovnávám tyto produkty s produkty konkurenční banky. V následném hodnocení se čtenář dozví, která banka si v tomto hodnocení stojí lépe.

Thesis „Banking products and activities of chosen commercial bank“ deals with an analysis of Česká spořitelna bank. It consists of theoretical and practical project.

First chapter of the theoretical part includes a basic facts of position of banking in the market economy. Besides this will follow the analysis of a problem of restructuralisation and privatization of Czech bank institutions.

Practical chapter is divided into two parts. The first one contains the analysis of chosen bank and its basic products, which are useful for common clients. In the last part of the practical chapter are these products compared with products of competitive bank. Finally, in the following evaluation will the reader know, which bank offers better conditions and banking products for common clients.

OBSAH

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ.....	10
ÚVOD.....	11
PŘEDMLUVA.....	12
1 Postavení bankovníctví v tržní ekonomice.....	13
1.1 Funkce peněz.....	13
1.2 Funkce bank.....	15
1.2.1 Vymezení banky jako instituce.....	15
1.2.2 Bankovní služby a operace.....	16
1.2.3 Bankovní struktura.....	19
1.2.4 Typy bank.....	19
2 Charakteristika českého bankovního prostředí.....	23
2.1 Historie českého bankovníctví.....	23
2.1.1 Středověk.....	23
2.1.2 Historie českého bankovníctví od 17.stol. do 1.pol. 20. stol.....	24
2.1.3 Vývoj bankovníctví po vzniku ČSR.....	25
2.1.4 Vývoj československého bankovníctví po roce 1945.....	27
2.1.5 Vývoj česko - slovenského bankovníctví po roce 1989.....	28
2.1.6 Vývoj českého bankovníctví po roce 1993.....	30
2.2 Krize českého bankovníctví po roce 1989.....	31
2.3 Privatizace a restrukturalizace.....	34
2.3.1 Restrukturalizace a konsolidační program.....	34
2.3.2 Privatizace bankovního sektoru.....	37
2.4 Prognóza vývoje českého bankovníctví v roce 2004.....	39
3 Charakteristika České spořitelny a.s., produktů a služeb.....	41
3.1 Profil České spořitelny a.s.....	41
3.2 Finanční ukazatelé.....	43
3.3 Účty České spořitelny a.s. jako základní produkt.....	44

3.3.1	<i>Sporožirový účet České spořitelny a.s. pro soukromou klientelu</i>	44
3.3.2	<i>„Účet Student+“</i>	46
3.3.3	<i>„Výhodný program“</i>	47
3.3.4	<i>„Komplexní program“</i>	48
3.3.5	<i>„Profit program“</i>	49
3.3.6	<i>„Program Profesionál“</i>	50
3.3.7	<i>Běžný účet pro komerční klientelu</i>	50
3.4	<i>Dceřiné společnosti České spořitelny a jejich produkty</i>	51
3.4.1	<i>Investiční společnost České spořitelny</i>	52
3.4.1.1	Investování na peněžních trzích.....	53
3.4.1.2	Investování na dluhopisových trzích.....	55
3.4.1.3	Investování na smíšených trzích.....	57
3.4.1.4	Investování na akciových trzích.....	58
3.4.2	<i>Stavební spořitelna České spořitelny</i>	60
3.4.2.1	Stavební spoření Buřinka.....	60
3.4.2.2	Překlenovací úvěry.....	61
3.4.2.3	Úvěr ze stavebního spoření.....	63
3.4.2.4	Komerční úvěr ze stavebního spoření.....	64
3.4.3	<i>Pojišťovna České spořitelny</i>	64
3.4.3.1	Kapitálové životní pojištění „KAPITÁL“	65
3.4.3.2	Flexibilní životní pojištění „FLEXI“	66
3.4.3.3	Úvěrové životní pojištění.....	67
3.4.3.4	Kapitálové životní pojištění „JUNIOR“	68
3.4.4	<i>Penzijní fond České spořitelny a.s.</i>	69
3.5	<i>Hypotéka „Nové TOP bydlení“</i>	71
3.6	<i>Základní typy úvěrů pro občany</i>	73
3.6.1	<i>Hotovostní úvěr pro fyzické osoby</i>	73
4	Komparace produktů zkoumané banky s konkurenční bankou	76
4.1	Představení konkurenční banky a srovnání se zkoumanou bankou.....	76
4.2	Hodnocení produktů.....	77
4.3	Srovnání účtů České spořitelny a Komerční banky.....	78

4.3.1	<i>Studentské účty</i>	78
4.3.2	<i>Sporožirové účty České spořitelny a Komerční banky</i>	80
4.4	Hodnocení investičních příležitostí.....	82
4.5	Hodnocení produktů stavebního spoření.....	84
4.6	Hodnocení produktů hypotečních úvěrů.....	85
4.7	Hodnocení ostatních úvěrů.....	87
4.8	Celkové hodnocení zkoumaných bank a návrh řešení.....	88
ZÁVĚR		91
POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE		92
SEZNAM TABULEK		93
SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ		94
SEZNAM PŘÍLOH		95

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ

BCPP	Burza cenných papírů Praha
BÚ	Bankovní účet
CB	Centrální banka
ČF	Česká finanční
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČS	Česká spořitelna
ČSFR	Československá federativní republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
ESPA	Český fond peněžního trhu
EU	Evropská unie
FNM	Fond národního majetku
FSČS	Finanční skupina České spořitelny
GSM	Global Systems for Mobile Communications
HDP	Hrubý domácí produkt
IPB	Investiční a poštovní banka
ISČS	Investiční společnost České spořitelny
KB	Komerční banka
Kč	Koruna česká
OB	Obchodní banka
OECD	Organizace pro vzájemnou spolupráci a rozvoj
SBČS	Státní banka Československá
SR	Slovenská republika
SRN	Spolková republika Německo
USA	Spojené státy Americké

ÚVOD

K volbě tématu této práce mě vedla má praxe z léta 2003 v České spořitelně a.s., kde mi bylo umožněno nahlédnout do systému řízení banky a seznámit se s běžnými produkty nabízenými klientům osobními poradci na přepážkách. Dalším z důvodů byl fakt, že bych chtěl v bankovní struktuře v budoucnu pracovat.

Protože spousta lidí kolem mne stále více diskutuje o tom, která ze zkoumaných bank je výhodnější a nabízí lepší služby, přišlo mi vhodné, že bych mohl ve své práci porovnat dvě z největších a nejznámějších bank. Má práce tedy bude na následujících stránkách hodnotit Českou spořitelnu a.s. a Komerční banku a.s. Bude to jakási příručka pro běžného klienta, který se rozmýšlí, jakou banku zvolit z hlediska kvality nabízených základních produktů a poplatků ze služeb s nimi spojených. Protože v této práci jde především o běžného klienta, tj. fyzickou osobu-občana, budu hodnotit ty produkty, které by ho mohly nejvíce zajímat.

Úvodem se v teoretické části zabývám postavením bankovníctví v tržní ekonomice, dále pak charakteristikou českého bankovního prostředí, kde se kromě historie českého bankovníctví zaměřuji na problém restrukturalizace a privatizace českých bank.

V praktické části se pak věnuji analýze zkoumané banky a jejích základních produktů, které by mohly běžného bankovního klienta zajímat. V poslední kapitole praktické části porovnávám tyto produkty s produkty konkurenční banky. V následném hodnocení se čtenář dozví, jaká banka si v tomto hodnocení stojí lépe.

Předmluva

Banka, instituce respektovaná i nepochopená, oceňovaná i zatracovaná. K pokroku lidstva bylo a je třeba něco víc než rozvoj techniky a výrobních sil: bylo, je a bude třeba peněz a především peněz. Banky, pro mnohé z nás tajemné a všemocné instituce, jsou vždy a budou motorem hospodářského růstu. Peníze pomáhají budovat ekonomickou sílu jednotlivce i státu. Jsou měřítkem oceňování hmotných a duchovních statků, synonymem úspěchu a moci a lidé se je snaží získat poctivým i nepoctivým způsobem. Ukládáme je v bankách, aby mohly být efektivně přerozdělovány tam, kde při akceptovatelném riziku přinesou zisk. ***Bankovníctví je činnost, v níž hraje významnou roli lidský faktor - schopnost hospodařit s penězi jiných.*** Je to aktivita vzrušující i lákavá, někdy i bohužel neodolatelná pokušením zneužít peníze jiných ve vlastní prospěch.

Bankovníctví na našem území prožilo úspěch i pád, rozkvět i zatracení, uznání i nepochopení. Již je tomu patnáct let od výročí obnovy komerčního bankovníctví, jež byla součástí zásadní transformace naší země v demokratický stát s tržní ekonomikou. České bankovníctví ve své nejnovější roli dohání překotným tempem vše, co zameškalo za desetiletí nevlády peněz a degradace bank na pouhé distributory peněz podle pokynů „shora“. Po patnácti letech fungování znovuzrozeného komerčního bankovníctví v naší zemi lze konstatovat, že se podařilo vytvořit plnohodnotný bankovní systém, schopný uspokojovat potřeby podniků i občanů při nakládání s penězi. Schopnost nakládat s penězi druhých a rozmnožovat je se stala vysoce odbornou službou, která vyžaduje znalosti ekonomiky, práva, matematiky, statistiky i jazyků a zároveň poctivý, upřímný přístup ke klientele.

Pevně věřím, že i ve zostřujícím se konkurenčním prostředí, v éře globalizace finančních služeb a v perspektivě členství České republiky v Evropské unii má naše bankovníctví před sebou dobrou budoucnost s mnoha spokojenými klienty.

1 Postavení bankovníctví v tržní ekonomice

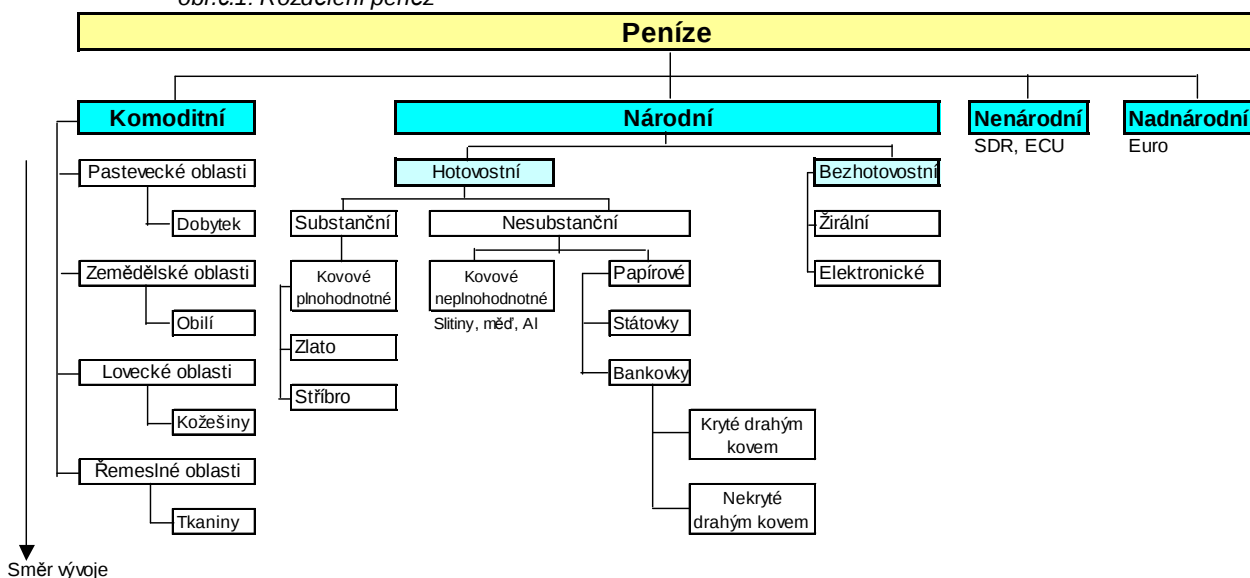
1.1 Funkce peněz

Peníze se staly do té míry běžnou součástí našeho každodenního života, že neuvažujeme většinou o tom, čím vlastně jsou. Přesto je odpověď na otázku, čím jsou pro nás peníze, důležitá pro pochopení fungování ekonomického systému. To, že „o peníze jde vždy až v první řadě“, je extrémním vyjádřením skutečnosti, že peníze se dotýkají všeho kolem nás a ovlivňují život nás všech. Jak v rovině individuální, tak makroekonomické, tedy stručně řečeno, peníze ovlivňují rozhodování všech ekonomických subjektů [2].

Odpovědí na otázku, co jsou to vlastně peníze je dozajista několik, pravděpodobně nejpřesnější a nejvýstižnější je pak odpověď, že: **Peníze jsou cokoli, co slouží jako běžně přijímaný prostředek při placení** [3]. Než došly do dnešní podoby, prodělaly značný vývoj. V historicky dávných dobách měly peníze formu komodit (mušle, dobytek, drahé kovy, v českých zemích se dokonce platilo šátečky z plátna, odtud se setkáváme s názorem, že právě od jejich funkce je odvozeno i sloveso „platit“ [2]). Docházelo k jakési naturální směně, proto se setkáváme s pojmem *komoditní peníze*. Ty se však nedaly dělit a některé podléhaly zkáze. Dalším typem komoditních peněz se staly drahé kovy jako zlato a stříbro, které již měly schopnost dobré dělitelnosti a dobrou odolnost proti zkáze. Nakonec byly však komoditní peníze zcela nahrazeny *papírovými penězi*. V poslední době se setkáváme při platebním styku i s pojmem bezhotovostních a elektronických peněz. Dělení peněz je znázorněno na obr.č.1.

Hlavní význam peněz pro nás spočívá v tom, že si za ně můžeme koupit jiné věci. Mince používáme jako drobné k papírovému oběživu. Mince i papírové oběživo jsou peníze s nuceným oběhem, jsou tedy **zákonným platidlem** (podle zákona musí být přijímány všemi subjekty jako prostředek úhrady dluhů [2]). *Používání papírových bankovek a kovových mincí jako oběživa se rozšířilo díky faktu, že jsou pohodlným prostředkem směny, jsou snadno přenosné i skladovatelné. To, že nemohou být běžně legálně vytvářeny soukromými subjekty způsobuje i jejich vzácnost.* Trendem dnešní doby jsou bezhotovostní peníze, které existují na účtech a se kterými lze disponovat

obr.č.1: Rozdělení peněz

Pramen: Vlastní zpracování podle výuky k předmětu Bankovní operace

prostřednictvím např. šeků a platebních karet či bankovních převodů. V současné době zhruba 90% ze všech transakcí připadá právě na tyto bezhotovostní transakce. Tato rychlá mutace hotovostních peněz na bezhotovostní však působí vážné problémy centrálním bankám, jejichž úkolem a současně potřebou je mimo jiné kontrolovat a měřit nabídku peněz v ekonomice.

Předpokládejme, že vývoj půjde až tak daleko, že papírové peníze tak budou zcela nahrazeny právě těmito „virtuálními penězi“, že již nebude nutná jejich fyzická přítomnost ve směně (každý bude platit své závazky přes jakýsi kapesní platební terminál, který bude umožňovat přímý platební styk. Dnes se tomu již běžně děje při placení v obchodech kartou).

Peníze plní základní tři funkce:

- slouží jako prostředek směny;
- fungují jako zúčtovací jednotka;
- používají se k uchování hodnot.

1.2 Funkce bank

Banky jsou, jak jsem již úvodem zmínil, velmi významnými subjekty tržní ekonomiky. Bankovní systém patří ke klíčovým makroekonomickým nástrojům, pomocí kterých lze ovlivňovat produkci, inflaci i nezaměstnanost. Nejčastěji jsou banky charakterizovány jako druh finančního zprostředkovatele, jehož hlavní činností je *zprostředkování pohybu finančních prostředků mezi jednotlivými ekonomickými subjekty*. Toto zprostředkování je založeno zejména na tom, že banky přejímají vklady a z nich na vlastní účet poskytují úvěry [2]. Vymezení banky jako subjektu je zpravidla legislativně určeno příslušným zákonem. *Banky dále velmi často vystupují jako zprostředkovatelé na finančních trzích.*

Finanční trhy jsou místem, kde jedni poptávají a druzí nabízejí peníze. Smyslem jejich snažení je dostat peníze tam, kde budou co nejlépe zhodnoceny. Finanční trh lze dělit podle různých hledisek. Podle typu používaných nástrojů dělíme finanční trh na dvě základní skupiny: *trh peněžní a kapitálový*. **Peněžní trh** umožňuje přerozdělovat krátkodobé zdroje, tzn. získat či umístit finanční prostředky na velmi krátké období (24 hod. až jeden rok). K tomu využívá různé nástroje jako např. netermínované vklady, krátkodobé termínové vklady, krátkodobé úvěry, krátkodobé mezibankovní depozity, depozitní certifikáty s krátkodobou splatností, směnky, státní pokladniční poukázky aj. Subjekty vystupující na **kapitálovém trhu** disponují středně a dlouhodobými zdroji a umožňují dlouhodobé investice. K tomu slouží např. střednědobé a dlouhodobé termínované vklady, střednědobé a dlouhodobé úvěry, emise akcií či obligací apod.

1.2.1 Vymezení banky jako instituce

Ve své podstatě jsou banky podniky. Mají však celou řadu specifických rysů, které vyplývají z jejich významu a postavení v ekonomice, různorodé činnosti a dalších okolností (daných např. národními tradicemi). Proto vedle ekonomického vymezení banky existuje i právní vymezení dané zvláštním zákonem. V ČR existují dva zákony, které vymezují bankovní instituce - **Zákon o bankách**¹ a **Zákon o České národní bance**².

¹ v ČR zákonem č. 21/1992 sb., ve znění následujících předpisů ze dne 20. prosince 1991

² Zákon o České národní bance č. 6/1993 sb., ze dne 17. prosince 1992

Zákon o bankách definuje banky jako právnické subjekty, které sídlí na území ČR, mají formu akciové společnosti a mají povolení přijímat vklady od veřejnosti a poskytovat úvěry. Vkladem se rozumí svěřené peněžní prostředky, které představují závazek ve vztahu ke vkladateli a nárok na jejich zpětné vyplacení [2]. Úvěr znamená poskytnutí dočasně volných peněžních prostředků. Úvěrování není výlučně umožněno jen bankám.

Aby mohl podnik nést označení a působit jako banka, musí získat licenci. V žádosti o udělení licence se posuzuje zejména schopnost složit dodatečné základní jmění, jeho původ, odborná způsobilost a občanská bezúhonnost vedení banky, reálnost propočtu budoucí likvidity a rentability banky a ekonomická účelnost banky. Licenci bankám uděluje instituce, která je k tomuto úkonu ze zákona určena a která rovněž provádí nad bankami výkon tzv. bankovního dohledu. V některých státech se jedná o samostatnou instituci (USA, SRN), v ČR je to v současné době Česká národní banka, resp. jedno z jejích oddělení. Banka však může získat i jen tzv. omezenou licenci, která vyloučí možnost poskytování některých bankovních produktů a služeb (např. devizové operace). Seznam udělených licencí je v první příloze. Banka též může požádat o rozšíření licence a o některé další dosud jí nepovolené činnosti.

1.2.2 Bankovní služby a operace

Banky plní v tržní ekonomice tři základní národohospodářské úkoly, které chápeme jako základní funkce banky:

- jsou finančními zprostředkovateli;
- zajišťují bezhotovostní i hotovostní styk;
- emitují hotovostní peníze.

Finanční zprostředkování (zprostředkování kapitálu a úvěru) provádějí banky na ziskovém principu. Tzn., že výchozí snahou je získat volné peněžní prostředky prostřednictvím vkladů a ty co nejefektivněji umístit v podobě úvěrů tam, kde budou nejlépe zhodnoceny při dodržení principů obezřetného podnikání.

Banky vedou svým klientům účty. **Zprostředkováním bezhotovostního platebního styku** formou přeúčtování z účtu na účet umožňují provádět klientům transakce bez potřeby převodu hotovostních peněz. Tím se snižují rizika spojená s hotovostními platbami, celý proces se zjednodušuje a zrychluje.

Hotovostní peníze může emitovat pouze centrální emisní banka. **Emisi bezhotovostních peněz** zapsaných na bankovních účtech klientů mohou provádět banky.

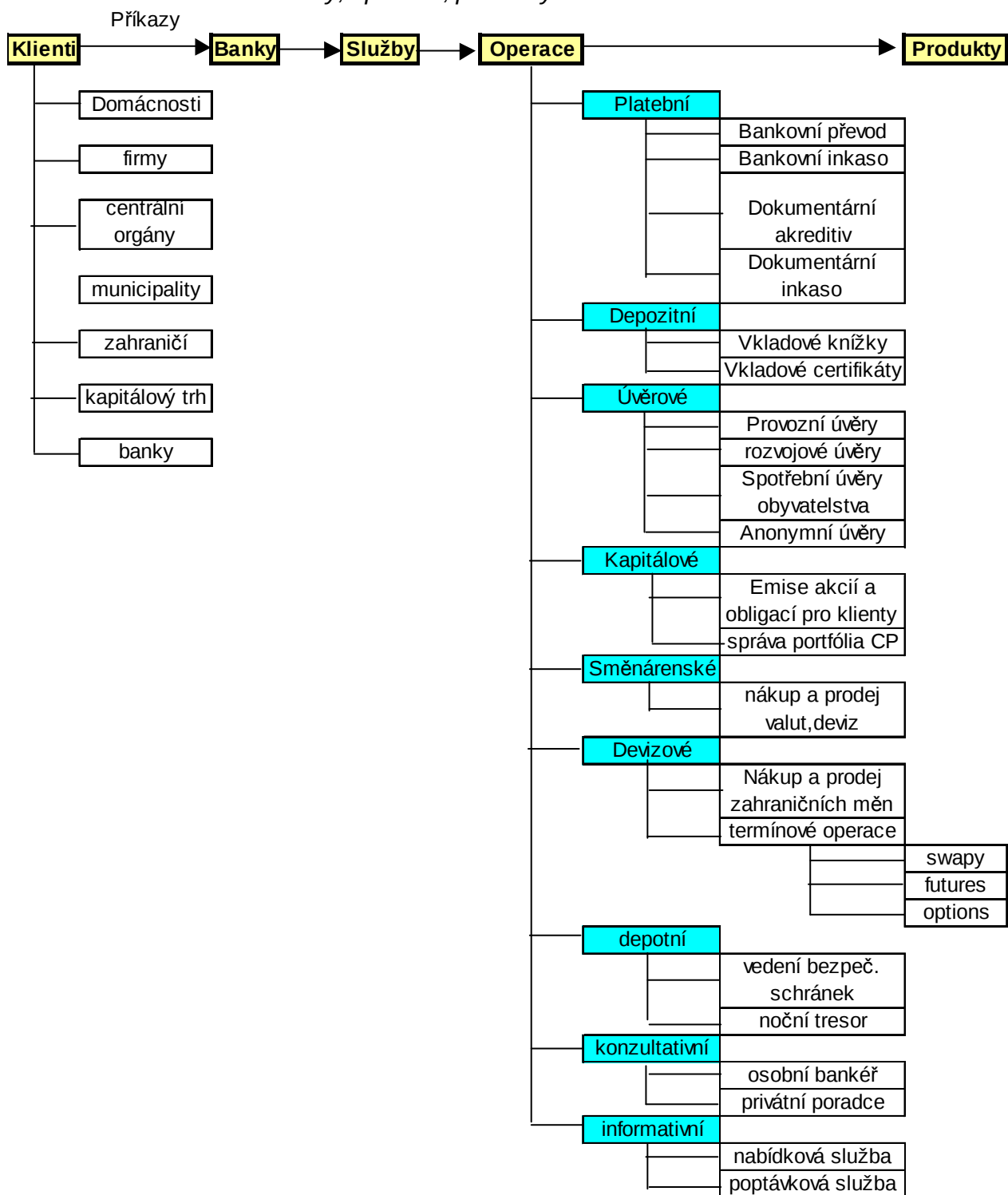
Banka při poskytování úvěrů je limitována jednak svými vnitřními předpisy a limity, které vyplývají z finančního řízení banky a jednak regulačními opatřeními centrální banky, která se týkají zejména obezřetného fungování bank - vytváření povinných minimálních rezerv, určování diskontní sazby, pravidla likvidity banky.

Banky jsou, jak jsem již zmínil, v podstatě firmami, podnikatelskými institucemi, jejichž konečným cílem je dosáhnout zisku. Při své činnosti disponují ohromnými částkami svěřených finančních prostředků. Počet neviditelných transakcí denně i v malých bankách je několikanásobně vyšší, než v nefinančních institucích. Také rizika následkem jedné chybné operace nebo podvodu jsou v bankách mnohem větší a mohou pro banku znamenat ohromnou ztrátu. Nepřetržitě zvažují potenciální výnos a rizika úvěru i dalších transakcí. Aby banka minimalizovala rizika a přitom dosáhla svého podnikatelského cíle, musí se při bankovních operacích řídit základními pravidly:

- pravidlo přiměřenosti a jistoty;
- pravidlo rentability, resp. ziskovosti;
- pravidlo bankovní jistoty (bezpečnosti).

Mezi základní činnosti banky patří: přijímání vkladů od veřejnosti, poskytování úvěrů, investice do cenných papírů na vlastní účet, finanční leasing, provádění platebního styku a zúčtování, otevírání akreditivů, poskytování záruk, obstarávání inkasa, provádění devizových obchodů, vydávání akcií, finanční makléřství, směnářská činnost, pronajímání bezpečnostních schránek, ukládání a správa cenných papírů a dalších cenin, finanční poradenství, portfolio management atd. (viz obr. č.2).

obr.č.2: Bankovní služby, operace, produkty

Pramen: Vlastní zpracování podle výuky k předmětu Bankovní operace

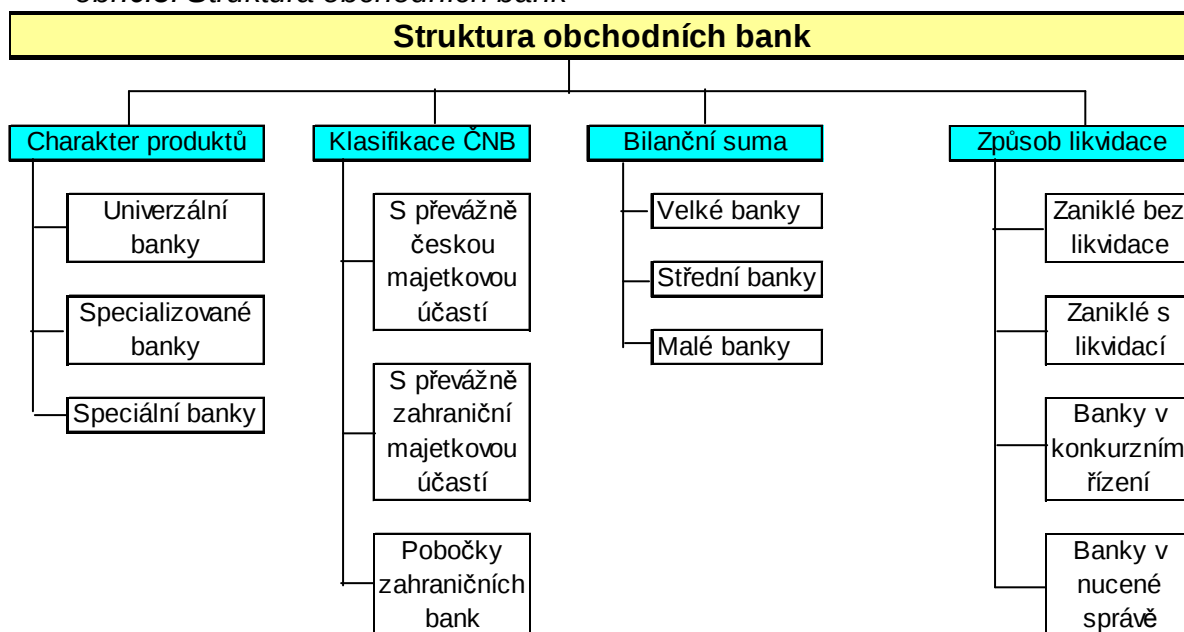
1.2.3 Bankovní struktura

Organizace a struktura banky je do značné míry determinovaná zákonem a skladbou poskytovaných služeb. Nejvyšším orgánem banky je *valná hromada akcionářů*. Činnost banky řídí *představenstvo*, ve kterém je obvykle zastoupen především management. Představenstvo rozhoduje ve všech záležitostech, pokud nejsou zákonem či stanovami vyhrazeny do působnosti valné hromady [2]. Představenstvo banky formuluje směr rozvoje banky, obchodní strategii banky, postupy a metody, pomocí kterých bude banku řídit a které se promítají do veškeré její činnosti. Dalším bankovním orgánem je *dozorčí rada*, která má kontrolní funkci. Dohlíží na činnost představenstva a na uskutečňování podnikatelské činnosti banky. V dozorčí radě jsou zpravidla zastoupeni rozhodující akcionáři nebo osoby jimi zmocněné.

1.2.4 Typy bank

Pro evropské a tedy i české prostředí je typické univerzální bankovníctví. Kromě univerzálních bank, které jsou nejvýznamnějším subjektem z hlediska jejich podílu na trhu, existují i další druhy bank., které jsou znázorněny v následujícím obrázku č.3.

obr.č.3: Struktura obchodních bank

Pramen: Vlastní zpracování podle výuky k předmětu Bankovní operace

Dále bychom ještě mohli posuzovat banky podle jejich klientely. Orientují - li se banky převážně na poskytování půjček malým podnikům a na přijímání vkladů, mluvíme o tzv. malých bankovních obchodech, o malobankovníctví - *retailingu*. Pokud se banky v malých obchodech zaměřují na obyvatelstvo jak v přijímání vkladů, tak v poskytování spotřebních úvěrů a dalších finančních služeb, mluvíme o tzv. spotřebitelském bankovníctví - *consumer bankingu*.

Banka centrální

Významné místo ve dvojstupňovém bankovním systému má centrální banka. Jejím výsadním právem je emise hotovostních peněz, dále realizuje měnovou politiku, je bankou státu a bankou bank, reguluje bankovní systém, provádí dohled nad bankami a spravuje devizové rezervy. V čele národní banky (ČNB) stojí guvernér, který je jmenován prezidentem republiky. Nejvyšší rozhodovací moc v ČNB má sedmičlenná bankovní rada. Postavení ČNB je poměrně nezávislé [2]. Nepodléhá tudíž nařízením a pokynům vlády, slouží však vládě jako poradní orgán ve věcech týkajících se bankovníctví a měnové politiky.

ČNB uděluje bankovní licence bankám po splnění kritérií autorizace, mezi která obecně patří:

- min. výše vstupního kapitálu³;
- stanovení možných právních forem vlastnictví a minimálního počtu zakladatelů;
- kvalifikační a morální způsobilost osob ve vedení banky;
- adekvátní kontrolní a účetní vnitrobankovní systém;
- kvalitní a podrobně zpracovaný program na nejbližší období.

Banky, jimž byla udělena licence jsou znázorněny v příloze č.1: „*Seznam bank, kterým byla udělena bankovní licence v České republice*“.

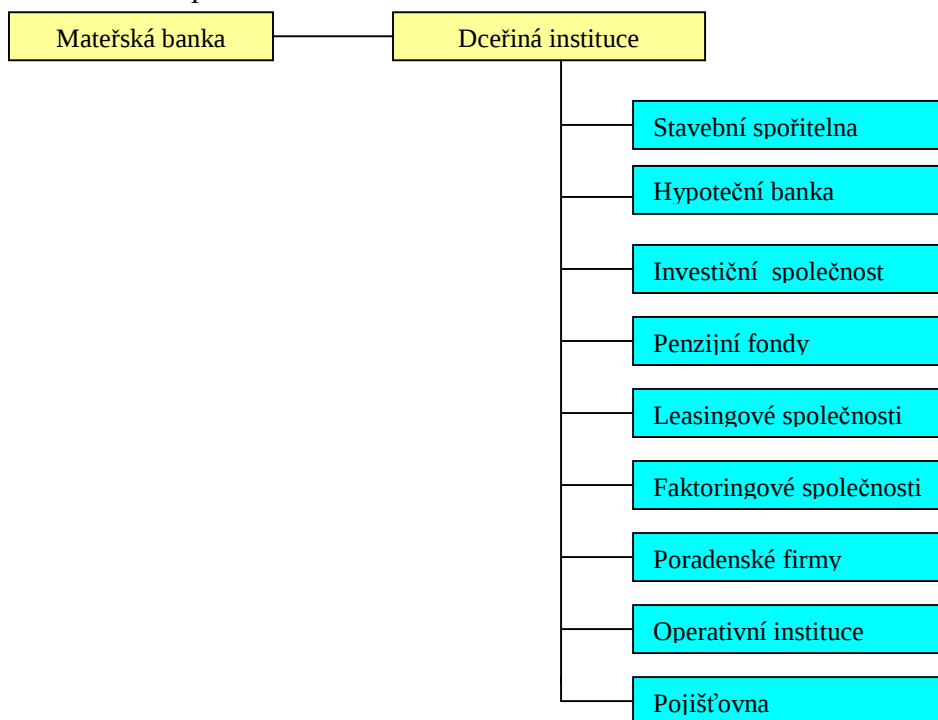
³ od roku 1995 to je 500 mil. Kč

Univerzální obchodní banky

Univerzální obchodní banky se vyznačují rozsáhlou škálou nabízených bankovních produktů a služeb včetně obchodování s cennými papíry. Tyto banky tvoří značnou část bankovního trhu. Mezi velké univerzální banky v ČR se řadí Komerční banka a.s., Česká spořitelna a Československá obchodní banka, mezi menšími bankami můžeme najít např. Živnostenskou banku a.s.

Klientela těchto bank je tvořena hlavně velkými a středními podnikatelskými subjekty (Komerční banka), ale i drobnými klienty (Česká spořitelna). Velké univerzální banky obvykle disponují rozsáhlou pobočkovou sítí a zakládají dceřiné společnosti pro poskytování některých speciálních produktů viz obr.č.4

obr.č.4: Dceřiné společnosti obchodních bank

Pramen: Vlastní zpracování podle výuky k předmětu Bankovní operace

Poměrně široká škála produktů, které zpravidla tyto banky nabízejí, jim umožňuje relativně vyšší rozložení rizik, což může pozitivně ovlivnit jejich stabilitu a přivést

„zajímavou“ klientelu. Pro klienta je výhodou možnost získat různé služby a produkty u stejné banky.

Speciální banky

Mezi speciální banky se obvykle řadí banky zaměřené na podporu vývozu, na podporu středních a drobných podnikatelů, na podporu ekologie, zemědělství, event. na podporu ručení, na pomoc při obnově likvidity či na pomoc při ozdravě bank. V ČR mezi speciální banky patří např.:

- **Českomoravská záruční a rozvojová banka**, jejíž snahou je podpořit vznik a rozvoj malých a středních podniků v několika podporovaných programech jako jsou START či REGION.
- **Česká exportní banka**, která vznikla na podporu vývozu, zejména investičních celků, poskytováním zvýhodněných úvěrů.
- **Konsolidační banka**, jež byla založena pro správu dlouhodobých státních pohledávek. Podniková sféra byla po přechodu na tržní hospodářství zatížena problematickými úvěry z minulosti, které zatěžovaly finanční situaci podniků. Proto se tyto pochybné pohledávky začaly převádět do Konsolidační agentury, čímž se umožnilo podnikům získat nové úvěry pro své rozvojové programy. Postupem doby se banka podílela z prostředků Fondu národního majetku i na dalším oddlužování podniků.

2 Charakteristika českého bankovního prostředí

2.1 Historie českého bankovníctví

2.1.1 Středověk

Bankovníctví v našich zemích se vyvíjelo z hlediska řady podstatných aspektů více méně shodně s evropským bankovníctvím. Jeho vývoj byl koneckonců motivován analogickými ekonomickými, obchodními a v řadě případů i politickými stimuly jako v ostatních zemích Evropy.

Pochopitelně již v 11. století nestačili panovníci v našich zemích ani někteří velcí feudálové krýt svoji potřebu peněžní hotovosti z vlastních zdrojů, a proto si půjčovali peníze. Byly to však půjčky či úvěry z obchodního hlediska vždy poněkud problematické.

Věřitel, zpravidla obchodník jen výjimečně tuzemský (u nás nejčastěji židovského původu), měl jen velmi málo prostředků, jak zapůjčené peníze získat zpět. Nebyly řídké případy, že velcí feudálové se svých věřitelů zbavovali v případě, že nemohli dostat svým závazkům, mocenským způsobem. Pochopitelně v souvislosti s dálkovým obchodem, který přes naše území probíhal, se zde vyvinuly určité **prototypy obchodních úvěrů**. Takový úvěr poskytoval občas cizí obchodník pravidelně cestující po obchodních cestách vedoucích přes naše území svým místním partnerům, aby mohli shromáždit dostatečné množství zboží či surovin domácího původu, o něž měl obchodník zájem.

Se změnou postavení českých zemí v době vlády posledních přemyslovských králů a zejména v Lucemburské době dochází k oživení finančního života, v němž bychom už snáze mohli najít znaky určité prehistorie pozdějších bankovních operací. Avšak podobně jako cizí zboží, i tyto *finanční transakce byly převážně záležitostmi cizinců*, kteří měli v českých zemích své obchodní zájmy.

První Lucemburkové a zejména Jan Lucemburský si poměrně často půjčovali peníze u severoitalských obchodních měst. Karel IV. se snažil stimulovat rozvoj finančního

hospodářství po vzoru italských republik, ale šlo více méně o ojedinělé pokusy. *Zajímavé je při poskytování úvěrů, že podle křesťanských zásad čas, který uplynul od poskytnutí půjčky k jejímu splacení, patřil Bohu, a proto bylo podle křesťanského náboženství proti Bohu vybírat za tento čas (poskytnutí peněz) jakoukoliv odměnu, tedy úrok. Proto se v našich zemích půjčováním na úrok mohli věnovat pouze „nekřesťané“, u nás většinou židé⁴.* Tento názor se změnil až o několik set let později, konkrétněji kolem 17. století.

2.1.2 Historie českého bankovníctví od 17.stol. do 1.pol. 20. stol.

V 16. a 17. stol., podobně jako po celé Evropě, plnily úlohu určitých soukromých bankovních domů, v našich zemích ostatně velmi malého rozsahu, především obchodní firmy. Počínající bankovníctví bylo tedy svým způsobem doplňkem obchodní činnosti, jejíž potřebě bylo také zcela podřízeno. Teprve na přelomu 17. a 18. století (hruba o 150 let později než v obchodně vyspělých centrech Evropy) se začíná situace poněkud měnit. S rozvojem podnikání (včetně manufakturního) se postupně z doplňku obchodní činnosti **stávají bankovní aktivity samostatným předmětem podnikatelského rozvoje.** Snad první soukromý bankovní dům, i když velmi malý, vznikl v Brně v roce 1751, tedy v době prvních tereziánských reforem. Byl spojen s komoditní burzou, kde se obchodovalo s textilem a jeho účelem bylo pokrývat finanční potřeby brněnských a okolních textilních manufaktur. Byl tedy spojen spíše se sférou počínajícího manufakturního a průmyslového podnikání než s klasickým obchodem.

V roce 1824 byla založena *Česká spořitelna*, která již od počátku svého vzniku zahájila velmi intenzivní činnost. V 2. pol. 19. stol. dochází k významnému pokroku v rozvoji bankovníctví. V roce 1855 vzniká jedna z nejexkluzivnějších rakouských bank *Creditanstalt*, která po dvou letech své existence zřizuje filiálku i v Praze (znovu obnovena v roce 1991). V roce 1872, tedy před depresí, která začíná v následujícím roce, působí jen v českých zemích 33 bank.

V letech velkého rozvoje bankovníctví je založena i později nejvýznamnější česká banka a to *Živnostenská banka* pro Čechy a Moravu. Živnobanka svým způsobem

⁴ B. Šenkýřová a spol., Bankovníctví I, Grada, Praha, 1997, str. 41

zastřešovala jeden z dalších typů veřejnoprávních finančních institucí, jimiž byly od 60. let *okresní hospodářské záložny*, na Moravě a ve Slezsku kontribučenské fondy peněžní. Tyto peněžní fondy shromažďovaly rezervy, které měly být pojistkou proti neúrodám a jiným živelným pohromám. Živnobanka jako taková se stala velmi významnou bankovní institucí a stála u zrodu české bankovní kultury*.

Konec 19. století je obdobím rozvoje „malobankovnictví“. V této oblasti sehrála významnou roli Poštovní spořitelna, založená v roce 1883 a využívající v podstatě poštovní úřady jako své expozitury (analogicky jako v současné době Poštovní banka). Rozvoj poštovní sítě, k němuž koncem 19. stol. a počátkem 20. stol. dochází, je tedy i významným činitelem rozvoje poštovní spořitelny. (jako příklad: v polovině 19. stol. bylo v českých zemích necelých 400 poštovních úřadoven, počátkem 20. stol. je jich již 2650). Mezi spořitelny zaujímal od konce minulého století nejvýznamnější místo *Pražská městská spořitelna* založená roku 1875. Byla velmi aktivní nejen v oblasti soustředění, ale i ve sféře úvěrové politiky.

2.1.3 Vývoj bankovnictví po vzniku ČSR

Vznik Československé republiky znamenal pochopitelně i velkou změnu v oblasti bankovnictví. V oblasti centrálního bankovnictví byla již od listopadu 1918 pověřena dočasnou funkcí cedulového ústavu *Zemská banka*, která však k emisní činnosti vůbec nepřistoupila. V březnu 1919 byl po ukončení měnové odluky zřízen *Bankovní ústav* při ministerstvu financí jako státní úřad, který převzal funkci emisního ústavu státu a v jehož čele stál ministr financí. Jeho prvořadým úkolem bylo v první řadě ukončení měnové

* Živnobanka měla již koncem 19. století velmi bohatě rozvinutou úvěrovou a obchodní činnost. V té době měla 21 filiálék a 15 expozitur. Její akciový kapitál dosáhl před 1. sv. válkou 80 mil. Korun, avšak hlavní síla spočívala v tom, že disponovala poměrně vysokou sumou svěřeného kapitálu. V kapitálové síle se v rakouském peněžnictví dostala Živnobanka na 5. místo, tedy hned za nejvýznamnější vídeňské banky. Poměrně úzce spolupracovala s vídeňským bankovním světem a konečkonců i státním aparátem. Dceřiné banky měla například ve Varšavě, Lublani, Terstu, Osijeku.

B. Šenkýřová a kol., Bankovnictví I, Grada, Praha, 1997, str. 45

odluky a současně spravování nové státní půjčky, žirových účtů a pokladničních poukázek Rakousko - uherské banky. K dalším úkolům patřilo emitování oběživa a regulace devizového hospodářství. Tento ústav také vydal dvě emise československých státovek.

O vzniku nezávislé ústřední banky se uvažovalo již od roku 1920, avšak po celou první polovinu 20. let toto nebylo realizováno. Teprve zákonem z 23.4. 1925 byla zřízena *Národní banka československá*, která 1.4. 1926 zahájila svou činnost. Podle zákona byla rozhodujícím orgánem banky bankovní rada sestávající z guvernéra a devět členů⁵. Výkonným orgánem všech činností banky byla obchodní správa nebo-li ředitelství, v jehož čele stál vrchní ředitel. Za svoji činnost odpovídal bankovní radě.

Zajímavým vývojem prošlo po roce 1918 komerční bankovníctví. Při vzniku republiky u nás působilo 301 obchodních akciových bank. Hospodářský a obchodní vývoj, k němuž v Evropě po válce došlo, vedl ke značným změnám. Pro naše komerční bankovníctví to znamená poměrně velký počet krachů, ale i fúzí jednotlivých slabších bank. V roce 1929, tedy po 11 letech existence samostatného státu, působilo u nás již jen 114 akciových bank. 70 % akciového kapitálu a 89 % všech vkladů u obchodních bank se v Československu soustředilo v 7 největších bankách. Do této sedmičky patřili: *Živnobanka*, *Banka pro obchod a průmysl*, *Moravská banka*, *Anglopragobanka*, *Česká eskontní banka*, *Česká banka Union* a *Česká eskontní banka*. První desítku pak uzavíraly *Agrární banka*, *Tatrabanka* a *Legiobanka*.

Bankovní soustava byla doplněna *Poštovní spořitelnou*, která vznikla již v roce 1918 z pražské pobočky Vídeňské poštovní spořitelny, jež se transformovala na samostatný poštovní úřad - Poštovní úřad šekový, který se v roce 1930 přejmenoval na Poštovní spořitelnu. Dále zde existoval Československý reeskontní a lombardní ústav, který se státní pomocí zprostředkovával úvěr i peněžním ústavům a organizoval obchod se státními cennými papíry.

V době okupace přežila intenzivní „zájem“ německého finančního kapitálu pouze Živnobanka. Ostatní banky, jejichž akciový kapitál se dal převést pod kontrolu německých

⁵ nyní má bankovní rada ČNB 7 členů, v čele guvernéř, www.cnb.cz

vlastníků, se staly v podstatě filiálkami říšských či sudetoněmeckých bank. Kde se tento proces nepodařil, bylo přikročeno k násilné likvidaci. Tento osud potkal mimo jiné z větších bank i Legiobanku, Anglo-československou banku, Českou průmyslovou banku, Pražskou úvěrní banku a celou řadu dalších drobnějších peněžních ústavů.

2.1.4 Vývoj československého bankovníctví po roce 1945

Situace, která vznikla v době okupace, poznamenala i první kroky obnovené Národní banky československé v roce 1945. Bezprostředně po osvobození na našem území působily dvě emisní instituce. V Praze to byla *Národní banka československá* (vznikla transformací z Národní banky pro Čechy a Moravu) a v Bratislavě to byla *Slovenská banka* (vznikla ze Slovenské státní banky).

Období měnové nejednotnosti v poválečném Československu ukončil dekret prezidenta republiky z 19. října 1945, který ustanovil Národní banku československou jediným emisním ústavem na celém státním území. Slovenská národní banka byla tedy tímto dekretem přeměněna na oblastní ústav s plným názvem Národní banka československá, oblastní ústav pro Slovensko. Vnitřní organizační struktura banky zůstávala v mnohém stejná jako byla v letech předválečných. Mimo jiné se Národní banka československá zasloužila o velmi rychlou a zdařilou likvidaci peněžního chaosu v našich zemích. Realizovala měnovou reformu vyhlášenou 1.11. 1945, v níž se jedinou uznanou měnovou jednotkou na celém území Československa stala koruna československá.

Prezidentskými dekrety z října 1945 byly všechny banky (stejně jako pojišťovny) znárodněny. Pod státní správu se dostaly všechny akciové banky bez ohledu na jejich zaměření a kapitálovou sílu. Znárodnění se vyhnuly v této době jen družstevní a veřejnoprávní ústavy lidového peněžnictví. Již dříve byly v důsledku prezidentských dekretů konfiskovány německé a maďarské bankovní domy. Po znárodnění koncem roku bylo v Československu 14 bank národních podniků.

Po únoru 1948 byla Národní banka československá zapojena do centralizace státní ekonomiky. Rovněž v samotném bankovníctví docházelo k silné centralizaci. V roce 1950

byla provedena zásadní reforma bankovní soustavy. *Byla zřízena Státní banka československá*, která zahájila činnost 1. července 1950, jako centrální banka, banka poskytující provozní úvěry a plnící funkci ústředí veškerého zúčtovacího styku. Kromě ní existovala do roku 1952 *Investiční banka* (úvěrovala a financovala provozní potřeby stavebně montážních podniků a investiční výstavbu) a Živnobanka, která se omezila pouze na zajištění směnářského, platebního a zúčtovacího styku soukromé klientely s cizinou.

Rok 1948 znamenal další krok ke koncentraci bankovníctví. V samotném roce 1948 došlo ke sloučení dosavadních bank a zůstala zachována jen jedna banka pro krátkodobý úvěr, v Čechách to byla Živnobanka, na Slovensku pak Tatrabanka. K dlouhodobým úvěrům byla určena Investiční banka. *V roce 1958 byla činnost Státní banky československé rozšířena i na financování a úvěrování investic. Činnost Investiční banky se omezila jen na úschovu a správu cenných papírů.* Tím se vlastně Státní banka československá změnila na jedinou universální banku, která plnila prostřednictvím svých poboček kromě funkce emisní banky i téměř všechny funkce, které běžně plní obchodní banky. V této podobě zůstala až do roku 1989. Bankovní soustava byla doplněna v r. 1965 ustavením *Československé obchodní banky*, která se specializovala na realizaci peněžních vztahů se zahraničím. Tato situace též zůstala nezměněna až do roku 1989.

2.1.5 Vývoj česko - slovenského bankovníctví po roce 1989

V roce 1989 došlo ke změně režimu a k zahájení ekonomické reformy, v bankovníctví proto muselo dojít k **transformaci**. Došlo k několika zásadním legislativním a institucionálním změnám. Vyšel **zákon o bankách a spořitelnách**, který upravoval postavení, působnost a bankovní obchody v oblasti obchodního bankovníctví, stanovil minimální částku potřebnou pro založení banky na 50 mil. Kč. Dále vyšel zákon o Státní bance československé (SBČS), který upravil centrální emisní bankovníctví státu. SBČS byla výhradně ponechána jako emisní, centrální banka státu, nadále spravovala max. úrokové sazby a úrokové limity jednotlivým bankám. Dále přestala být podřízena vládě a částečně byla podřízena pouze parlamentu, který jmenuje guvernéra banky. Ze SBČS se vyčlenily dvě nové univerzální obchodní banky (OB), které byly v plném vlastnictví státu:

- Komerční banka na území ČR

- Všeobecná úvěrová banka na území SR
- Investiční banka na území obou republik

Nadále existovaly:

- Česká státní spořitelna (1969)
- Slovenská státní spořitelna
- Československá OB
- Živnobanka (1869)

Tyto banky mohly provádět veškeré bankovní operace. Co se týče zahraničních bank, působících na území Československa, tak stále ještě nesměly zakládat své pobočky, pouze mohly zřizovat své pobočky.

V období od roku 1989 do 1992 došlo k mnohým dalším změnám v bankovní sféře. Obchodní banky začaly působit jako podnikatelské firmy, postupně byly přeměňovány na akciové společnosti a částečně privatizovány, avšak nadále jsou tyto banky kontrolovány Emisní bankou (nařizuje minimální bankovní rezervy, diskontní sazby...). Ke konci roku 1992 bylo v celé tehdejší ČSFR uděleno 57 licencí, z toho v ČR 45 (buď se zahraniční účastí nebo jen s českým soukromým kapitálem). Kromě množství obchodních bank došlo též k založení dvou specializovaných bank. *Českomoravské záruční a rozvojové banky* (odporovala rozvoj soukromého sektoru) a *Konsolidační banky, státního peněžního ústavu* (přebírala od existujících bank část špatně návratných úvěrů, které byly tyto banky nuceny poskytnout před rokem 1989 z rozhodnutí banky). K 1.1. 1992 byly přijaty další zákony, upravující československý obchodní systém již na úroveň vyspělých států jako např.:

- SBČS byla nezávislá na výkonné moci ve státě, nejvyšším orgánem byla ustavena Bankovní rada, došlo k posílení bankovního dohledu
- Byla stanovena přesná definice banky
- Došlo k zvýšení minimální výše základního kapitálu z 50 na 300 mil. Kč
- Byla stanovena základní povolovací řízení, bránící přílišné rizikovosti v podnikání bank
- Zavedena opatření proti praní špinavých peněz v bankách
- Došlo k umožnění vzniku poboček zahraničních bank

Dále došlo k novelám již zavedených zákonů:

- tzv. **Malá novela** - přinesla omezení aktivit členů či statutárních orgánů obchodních bank (OB), účasti banky v právnické osobě, která není bankou ani jinou finanční institucí, dále došlo k omezení v obchodování bank s cennými papíry a s právy z nich odvozenými
- tzv. **Velká novela** - přinesla značné posílení pravomocí centrální banky (CB) při řízení OB a jejich regulaci (banka musí CB informovat o změnách uvnitř banky, došlo k zpřísnění prověřování zakladatelů bank, jednou za čtvrt roku musí zveřejňovat banka informace o složení akcionářů a o své činnosti).

Na konci roku 1992 došlo k tzv. konsolidačnímu programu I, kdy došlo k oddlužení vybraných podniků podle určitých pravidel (peníze byly použity z Fondu národního majetku - z privatizace).

2.1.6 Vývoj českého bankovníctví po roce 1993

Rok 1993 přinesl další významné změny jak v českém, tak i ve slovenském bankovníctví. Došlo totiž k rozdělení ČSFR na dva samostatné státy, na Českou a Slovenskou republiku, což vedlo k oddělení obou měn a rozdělení bankovních soustav. SBČS se rozdělila na Českou národní banku (ČNB) a na Národní banku Slovenska (NBS). Na počátku roku 1993 vznikla nová česká měna a v letech 1993 - 1995 došlo k dalším změnám:

- konsolidační program II, v roce 1993, stejně jako v předcházejícím případě i v tomto šlo o pomoc bankám při nedobytných úvěrech
- došlo k zavedení instituce stavebních spořitelen určených k podpoře bytové výstavby se státním příspěvkem
- zvýšení minimální výše základního kapitálu u bank na 500 mil. Kč. (rok 1994)
- pojištění vkladů fyz. osob v bankách (max. výše pojištěného vkladu činila u jedné banky 100.000 Kč.)
- zavedení hypotečního bankovníctví určeného k podpoře stavební činnosti (1995)
- zavedení instituce spořitelních a úvěrových družstev (1995)
- vznik České exportní banky, která má za úkol pojistit a zajistit vývoz (1995)

V letech 1995 - 1998 dále dochází kromě vlastního vývoje v bankovníctví též k výrazným změnám i v oblastech finančního sektoru. Postupně vznikl trh cenných papírů, dluhopisů (vydáváných zejména bankami) a majetkových cenných papírů. V roce 1996 došlo k založení prvních spořitelních a úvěrových družstev - Kampeliček. Významnou roli sehrála i kupónová privatizace ekonomiky, byla zřízena Burza cenných papírů Praha a další trhy cenných papírů, zejména tzv. RM - systém. Svou činnost zahájily leasingové firmy, firmy podnikající v oblasti faktoringu a forfaitingu, velmi rychle se rozšířily investiční společnosti, makléřské a brokerské firmy. V roce 1998 došlo ke zvýšení pojištění vkladů na 400.000 a to do max. 90 %. Nyní je to 25 tisíc EUR až do výše 90%⁶.

2.2 Krize českého bankovníctví po roce 1989

V České republice došlo při transformaci ekonomiky, deregulaci a s ní souvisejících reformách (viz kapitola 2.1.5 *Vývoj česko - slovenského bankovníctví po roce 1989*) v první polovině 90. let k bankovní krizi, která se navenek projevila krachem několika menších bank. Trh ale opustilo i několik bank na české poměry relativně velkých, jako např. AB banka či Agrobanka. Jaké že byly hlavní příčiny? *Především nekvalitní úvěry, ztráty z investic do cenných papírů, nutnost přecenění aktiv při poklesu cen nemovitostí a nedostatečná zkušenost managementu s chybami vlastníků.* Je zde také otázka, zda nedošlo k pochybení ČNB a orgánů bankovní regulace a dohledu [4].

Jak jsem již zmínil, největším problémem, proč se české bankovníctví dostalo do krize byly klasifikované úvěry všech bank v domácím kapitálu. Přestože většina bank byla založena po roce 1990 a nebyla proto zatížena rizikovými úvěry z minulosti, měly klíčovou úlohu při rozdělování peněžních prostředků pro ekonomickou transformaci, operovaly ve velmi *rizikových podmínkách* a i díky *špatnému legislativnímu prostředí a politickým tlakům* se dostaly do obrovských dluhů [4]. Dluhy ostatních bank z období let před rokem 1989 byly převedeny do Konsolidační banky (viz kapitola 1.2.4. *Typy bank*).

Údaje o objemu klasifikovaných⁷ úvěrů v českém bankovním sektoru i jejich podíl na celkovém objemu úvěrů vypadají skutečně hrozně. Ke konci roku 1994 činil v České republice podíl klasifikovaných úvěrů (kolem 320 mld. Kč za všechny banky s platnou

⁶ Zákon 126/2002 sb., paragraf 41c,e

⁷ klasifikovaný úvěr je úvěr, kde není placen ani úrok ani jistina po více než 30 dní

licencí, viz tab.č.1) na celkovém objemu úvěrů zhruba 40 %, ke konci roku 1995 kolem 33%⁸. Výraznější pozitivní tendence ve vývoji tohoto ukazatele se objevují až v roce 1996, kdy se zlepšila jak kvalita nově poskytovaných úvěrů, tak došlo k odpisu části klasifikovaných úvěrů proti vytvořeným opravným položkám [4].

Přes konzervativní úvěrovou politiku většiny českých bank dochází v letech 1997 - 1998 k dalšímu výraznému nárůstu klasifikovaných úvěrů, jež má několik příčin, zejména je způsoben *neschopností bank uspokojovat pohledávky realizací zástav nemovitostí* a jiných druhů zajištění. Dalším problémem při zajištění úvěrů nemovitostmi, který se též

Tab.č.1: Vývoj klasif.úvěrů čes.bankovního sektoru (1994-1998, mld.Kč)

	1994	1995	1996	1997	1998
Úvěry celkem ^x	785,7	761,96	844,03	1160,3	1121,9
Objem klasifikovaných úvěrů (mld.Kč) [*]	320,0	252,2	257,8	268,2	270,0
Objem klasifikovaných úvěrů (mld.Kč) ^{**}	282	308	333,7	383	
Podíl klasifikovaných úvěrů [*] na celkovém objemu úvěrů (v %)	40,7	33,0	29,3	26,9	27,1
Podíl klasifikovaných úvěrů ^{**} na celkovém objemu úvěrů (v %)	35,9	34,3	32,9	33,0	

^x ... úvěry poskytnuté v České republice, do roku 1996 pouze v Kč, od roku 1997 vč. cizích měn

^{*} bez Konsolidační banky a bank v nucené správě

^{**} ... banky s platnou licencí

pramen: Palouček, S.: *České bankovníctví na přelomu tisíciletí. Ethics. Ostrava 1999. s.182*

zapříčinil o další nezadržitelný růst tohoto druhu nedobytných úvěrů byl *dlouhodobý pokles jejich ceny*, což způsobovalo další neočekávané ztráty bank. Jelikož neměly banky vytvořeny dostatečné rezervy na tyto ztrátové pohledávky, musely být převedeny do Konsolidační banky.

⁸ podíl klasifikovaných úvěrů v roce 1995 byl u KB 39%, u České spořitelny 23,5%, Palouček, S.: *České bankovníctví na přelomu tisíciletí. Ethics. Ostrava 1999. s. 182*

Sporné se ukazují i legislativní úpravy odpovědnosti dlužníků, odpovědnosti managementu, akcionářů a dozorčích rad, mechanismus fungování kapitálového trhu. Diskutovalo se i nad tím, že za krachy bank nebyl dosud nikdo odsouzen, což vzbuzuje dojem o nepostižitelnosti managementu bank, stejně jako jejich akcionářů [4]. Nezkušenost managementu se projevila např. v budování rozsáhlé sítě poboček ve snaze konkurovat velkým bankám, což se stalo díky vysokým nákladům pro řadu bank nepřekonatelnou překážkou jejich další existence.

Krize důvěry klientů českých obchodních bank vedla k pasivnímu vývoji korunových primárních vkladů (viz tab.č.2). Ani jméno ČNB nezůstalo neposkvřeno, neboť podle Ústavy a zákona o ČNB je právě tato banka orgánem dohledu nad celým bankovním sektorem.

Tab.č.2: Vývoj korunových primárních vkladů největších bank v České republice (1996,mld.Kč)

	Vklady k 31.8	Vklady K 30.9	Přírůstek/úbytek
Komerční banka	224,207	227,843	+3,636
Česká spořitelna	285,735	279,829	-5,906
Investiční a poštovní banka	122,454	123,528	+1,074
Československá obchodní banka	58,839	56,080	-2,759
Agrobanka	55,128	41,808	-13,320
Celkem*	746,363	729,088	-17,275
Celkem**	739,578	719,447	-20,131

* ... podle údajů jednotlivých komerčních bank

**...podle údajů ČNB

pramen: Palouček, S.: *České bankovníctví na přelomu tisíciletí. Ethics. Ostrava 1999. s.189*

Jedna z posledních bank, nacházejících se v nucené správě je Investiční a poštovní banka (IPB), řadící se mezi skupinu bank tzv. velké čtyřky⁹. Na IPB byla uvalena nucená správa již v roce 2000. Krize IPB se poněkud vymyká „klasickým příčinám“ ostatních

⁹ do velké bankovní čtyřky patřily: Česká spořitelna, ČSOB, KB, IPB

obchodních bank. IPB se dostala do problémů zejména díky zcela cílenému a evidentnímu zneužívání pravomocí managementu banky. Již v období kupónové privatizace využil management slabé regulace bank a neexistující vlastnické strategie státu k tomu, že trvale získával stále větší podíl akcií banky pod svou kontrolu. Tyto nákupy byly financovány z úvěrů, které si management banky sám schvaloval. Dalším krokem prohlubujícím krizi v IPB je prodej státního podílu „strategickému partnerovi“ japonské Nomuře, která však nikdy jako strategický partner nevystupovala [7].

V České republice získalo postupně bankovní licenci 64 bank. Dynamický růst jejich počtu odpovídal v roce 1990 potřebám rozvíjející se tržní ekonomiky a poptávce po bankovních službách. V roce 2003 bylo evidováno celkem 35 činných bank, 17 zaniklo díky odnětí licence, 6 zaniklo fúzí s jinou bankou (viz příloha č.1: „*Seznam bank, kterým byla udělena bankovní licence v České republice*“).

2.3 Privatizace a restrukturalizace

Dnes, s odstupem času, kdy výsledky jsou již zřejmé, můžeme konstatovat, že bankovní sektor v České republice se stabilizoval a je připraven ke vstupu do Evropské unie. K tomuto faktu napomohly 2 zásadní státní iniciativy: *restrukturalizace a privatizace*.

2.3.1 Restrukturalizace a konsolidační program

Po roce 1989 a rozvoji soukromého bankovníctví došlo k bankovní krizi, která vedla k velkým ztrátám nejen malých bank, k jejich pasivní platební bilanci. Špatná legislativa, management bank, malá obezřetnost při úvěrování a další aspekty (viz kapitola 2.2 *Krize českého bankovníctví po roce 1989*) vedly k podlomení stability bankovního sektoru a ekonomiky. Proto bylo nutno některé špatně hospodařící banky finančně „ozdravit“ ve stabilizačním a konsolidačním programu.

Tento program vyhlásila ČNB v roce 1996 a týkal se zejména malých a středních bank, které se sice podílely na celkové bilanční sumě bankovního sektoru pouhými 8,84 %, z hlediska dopadu na veřejné mínění a stabilitu ekonomiky však mají nemalý význam. Česká finanční, s.r.o. (ČF), dceřiná společnost ČNB, se pokouší odkupem ztrátových aktiv

malých a středních bank stabilizovat jejich bilance a učinit je likvidní (viz tab.č.3). Tyto finanční transakce na ozdravení malých a středních bank byly financovány z Fondu národního majetku, z programu privatizace.

Tab.č.3: Aktiva odkoupená Českou finanční (mil.Kč, k 31.12.1997)

Banka	Postoupené pohledávky		Postoupené cenné papíry	
	kusy	cena	kusy	cena
Pragobanka I	97	2041,7		
Pragobanka II	67	2198,0		
Universal banka	33	1009,6	29	400,3
Expandia banka	22	547,6		
Moravia banka	124	802,4	2	77,4
Banka Haná I	71	1980,1		
Banka Haná II	22	989,9		
Foresbank	135	3084,7	35	3481,5
Evrobanka	417	4554,9	3	650,0
ČNB*	146	1040,7	42	131,2
ČF přímo**			2	500,0
Celkem stabilizační a Konsolidační program	1134	18249,6	113	5240,4

* aktiva zakoupená ČNB od Kreditní a průmyslové banky, Bankovního domu Skala a Ekoagrobanky.

**..cenné papíry získané navýšením základního jmění v COOP bance a Ekoagrobance
pramen: Palouček, S.: *České bankovníctví na přelomu tisíciletí. Ethics. Ostrava 1999. s.186*

Je určitým paradoxem, že konsolidační program si kladl za cíl „...zabránit dominovému efektu v sektoru malých bank, jež by se odrazil v poklesu ztráty důvěry v malé banky, v zásadním omezení jejich možností získávat zdroje na mezibankovním trhu a v přesunu části vkladů veřejnosti do velkých bank“. Ve finále byl ale efekt konsolidačního programu přesně opačný a vedl k růstu nedůvěry v malé banky u veřejnosti, včetně podnikatelské sféry [4].

Banky, které se do programu zapojily (viz tab.č.3), souhlasily s přísnějším a přímým dohledem ČNB, která má právo vyjadřovat se ke strategii jednotlivých finančních ústavů v průběhu konsolidace, k opatřením, která banky přijaly ke stabilizaci akcionářské struktury, ke zlepšení kvality managementu a k systémům vnitřního řízení a kontroly. Banky byly povinny dát ČF záruku, že nejpozději do 7 let odkoupí zpět pohledávky, které se ČF nepodaří vydobýt.

Tab.č.4: Výdaje FNM na oddlužení bank (v mld. Kč)

oddlužení bank	22,200
z toho: investiční banka	2,650
ČSOB	2,200
Komerční banka	15,042
Konsolidační banka	2,308
rekapitalizace bank	7,800
Z toho: Česká spořitelna	3,800
ČSOB	1,100
Komerční banka	0,600
Investiční banka	2,300
Konsolidační banka (kapitálové posílení)	17,111
Česká inkasní	19,194
Česká finanční	0,573
Úpis akcií	25,790
Celkem	92,668
Celkem výdaje FNM	159,098

Pramen: Palouček, S.: České bankovníctví na přelomu tisíciletí. Ethics. Ostrava 1999. s.188

Je nutno zdůraznit, že náklady na konsolidaci bank jsou považovány veřejností i odborníky za obrovské, i když jsou částečně hrazené z příjmů FNM (viz tab.č.4). Odvaha požadovat a poskytovat ve jménu zachování stability bankovního sektoru další a další miliardy na sanaci bank je ve vládě i v ČNB stále menší a vyvolává oprávněné otázky, kde ony miliardy jsou a kdo je za jejich ztráty zodpovědný [4].

Program konsolidace není však ani v roce 2003 zcela ukončen. V roce 2000 se IPB banka, jedna ze členů velké bankovní čtyřky, dostala do nucené správy a na své očistění stále čeká. Předpokládalo se, že toto opatření bude trvat pouze pár měsíců, ale ztráta důvěry v management banky zpomalila úsilí státu tuto banku oddlužnit. Poslední odhady z konce roku 2003 uvádějí, že náklady na očistění IPB se budou pohybovat kolem 100-150 miliard korun [5]. Kdyby IPB padla, ČNB odhaduje, že by mohlo dojít k poklesu růstu HDP zhruba o 2-4 %, takže je velmi nepravděpodobné, že by k tomuto došlo [8].

S procesem konsolidace bank je však spojen jeden potenciální problém, o kterém se zatím mnoho nemluví, ale se vstupem do Evropské unie je v poslední době velmi aktuálním. Je důležité, jak k procesu konsolidace přistoupí úřad evropského komisaře pro hospodářskou soutěž, který by mohl shledat konsolidační program nezákonným podle pravidel Evropské unie, která předběžně Česká republika v roce 1994 přijala. Pak by došlo k tomu, že by po vstupu ČR do EU, museli noví majitelé ozdravených bank poskytnuté prostředky vrátet. V současné době jsou kontrolovány z velkých bank především Komerční banka, a.s a Česká spořitelna, a.s. Zatím neexistuje žádný krizový scénář, který by tento fakt předvídal a připravoval operace, které by tento zásadní problém řešily [5].

2.3.2 Privatizace bankovního sektoru

Nejen program restrukturalizace českého bankovního sektoru, ale i jeho privatizace byly nutnými kroky k nastolení tržního a plně soběstačného bankovního sektoru. Před programem privatizace se však nenacházelo české bankovníctví v příznivé situaci (*viz kapitola 2.2 Krize českého bankovníctví po roce 1989*). Nejen špatné hospodaření většiny bank a četné chyby v managementu, které velmi zadlužily bankovní sektor, ale i předlistopadové závazky velkých státních bank znemožňovaly program privatizace. Proto nastoupil nejdříve ozdravný, konsolidační program, který oddlužil tyto banky. Teprve poté se mohl realizovat proces privatizace.

Praktický průběh privatizace českých bank není možno považovat v žádném případě za úspěšný. Samo založení privatizace kupónovou metodou se ukazuje být sporné zvláště proto, že vedlo k posílení úlohy státu v bankách a v ekonomice a že se nepodařilo zvrátit

orientaci české ekonomiky na tržní. Teprve až vstup zahraničního kapitálu do velkých českých bank tyto negativní aspekty privatizace odstranil.

Prodej podílů státu ve velkých českých bankách vyvolal celou řadu spekulací a úvah, za kolik mohou a za kolik by měly být prodány, stejně jaká zvolit kritéria pro výběr investorů. První cenové odhady vycházely z kurzů jejich akcií na burze a příjem za prodej státních účastí ve čtyřech největších bankách byl odhadován na 50 mld. Brzy se však potvrdilo nejen to, že pražská burza neprodukuje spolehlivé cenotvorné informace. Za zmínku stojí fakt, že se před prodejem podílu státu výrazným způsobem snížily kurzy akcií těchto bank a že zesílilo jejich negativní hodnocení.

V roce 2000 byla dokončena privatizace České spořitelny, kdy byl státní podíl prodán rakouské Erste Bank Sparkassen. V tomto roce se připravovala privatizace druhého člena velké čtyřky - Komerční banky, která byla o rok později, tj. v říjnu roku 2001 prodána francouzské Société Générale. Některé banky z hlediska účasti zahraničních či domácích subjektů jsou znázorněny v příloze č.2: *„Banky z hlediska účasti zahraničních či domácích subjektů“*.

Privatizace českého bankovníctví přinesla především tato pozitiva:

- Došlo ke kapitálovému posílení bank, které je nezbytným předpokladem jejich konkurenceschopnosti a vytvoření prostoru pro získání dalšího dodatečného kapitálu.
- Došlo k získání majoritního, resp. rozhodujícího vlastníka, který uplatňuje svá práva při řízení bank. Nové způsoby řízení tak zavedly novou firemní kulturu a zvýšily efektivnost bank, která jediná narozdíl od bank se státní účastí, je mnohem více výkonná.
- Dále došlo k zvýšení konkurenčního prostředí v bankovním sektoru a snížení úrokové marže.
- Byla posílena konkurenceschopnost bank v mezinárodním měřítku a dosažena konkurenceschopnost v evropském hospodářském prostoru.
- Privatizace je důležitá pro přípravu bank na vstup do EU a na liberalizované podmínky evropského trhu. Je skutečností, že po začlenění České republiky do EU je

tento krok nezbytný, neboť dojde k plnému otevření českého finančního trhu zahraničním subjektům.

- Došlo k rozšíření poskytovaných služeb a k rychlejšímu zavádění nových bankovních produktů, včetně zahraničních standardů při poskytování služeb, umožnění přístupu na zahraniční trhy, získání obchodního a technologického know-how.
- Byli udrženi kvalitní a motivovaní bankovní profesionálové.
- Došlo ke snížení rizika destabilizace jednotlivých bank i bankovního sektoru jako celku (systémového i jedinečného rizika bankovního sektoru a jednotlivých bank).
- Došlo k snížení rizika pokusů o divoké převzetí bank.

2.4 Prognóza vývoje českého bankovníctví v roce 2004

Další vývoj českého bankovního sektoru budou převážně určovat strategie přijaté zahraničními vlastníky bank. Po květnovém vstupu České republiky do Evropské unie dojde ke **zvýšení konkurence** na domácím bankovním trhu a tím i tlak na to, aby banky snižovaly poplatky a provize, které jsou v ČR vyšší než u mateřských bank v zahraničí. Tomuto faktu se banky budou bránit vzhledem ke stále velmi nízkým úrokovým sazbám, neboť vysoké poplatky tak vyrovnávají z tohoto faktu plynoucí ztráty (stejně tak tomu bylo i v roce 2003). Banky budou muset vytrvat ve svém procesu růstu efektivnosti, rychlém rozvoji nabídky nových produktů včetně elektronického bankovníctví, které bude v každé bance samozřejmostí. **Rok 2004 nebude pro banky vůbec lehkým rokem, neboť kromě nízkých úrokových sazeb již došlo k růstu DPH a ke zdvojnásobení příspěvků do Fondu pojištění vkladů** [8].

Vstup České republiky do Evropské unie s sebou přinese též řadu technických a legislativních úprav, které se dotknou také bankovníctví. Jednou z nich je povinnost českých bank zavést mezinárodní bankovní číslo tzv. IBAN (International Bank Account Number). České banky proto připravují zjednodušení tuzemského a mezinárodního platebního styku, které s sebou nese změnu čísel sporožirových účtů a vkladních knížek na mezinárodně platný formát IBAN. Nová čísla účtů tak budou v souladu s pravidly

Evropské unie. Jednou z prvních bank, která na tento nový způsob číslování přestoupila je právě Česká spořitelna, a.s, která své účty přechíslovala k 5.4. 2004.

3 Charakteristika České spořitelny a.s., produktů a služeb

3.1 Profil České spořitelny a.s.

Kořeny České spořitelny sahají až do roku 1825, kdy zahájila činnost Spořitelna česká, nejstarší právní předchůdce České spořitelny. Na tradici českého a později československého spořitelnictví navázala v roce 1992 Česká spořitelna (ČS) jako akciová

společnost. Až do roku 1989 byla jedinou bankou, spravující účty obyvatel Československa. Proto je tato banka velmi hluboce zakořeněna v povědomí obyvatel České republiky, což se projevuje zejména na počtu klientů, kteří dnes mají účet právě u této banky. Téměř pět a půl milionu klientů, které dnes ČS má, hovoří zcela jasně o jejím pevném postavení na českém trhu (viz tab.č. 5). Od roku 2000 se stala členem silné středoevropské finanční skupiny Erste Bank. Od července 2000 do prosince 2001 prošla transformací, která se zaměřila na zlepšení všech klíčových součástí banky: od kvality služeb klientům, přes lidské zdroje a informační technologie, až po zavedení nového řízení úvěrových rizik [6] (Blíže o historii v příloze č.3: „*Historie České spořitelny a.s.*“).

ČS je primárně bankou pro drobnou klientelu, bankou pro malé a střední firmy a také bankou měst a obcí. V poslední době se začíná orientovat na financování velkých podniků a společností. ČS a celá její finanční skupina nabízí komplexní nabídku produktů a služeb potřebných pro naplnění všech aspektů finančního života klientů; ČS již vydala bez mála 2,5 mil. platebních karet, disponuje sítí téměř 670 poboček a provozuje přes tisíc bankomatů. Na českém kapitálovém trhu patří ČS mezi významné obchodníky s cennými papíry.

Tab.č.5: Základní informace České spořitelny (30.9. 2003)

Aktiva celkem	565,5 mld. Kč
Počet klientů	5499355
Počet klientů Servis 24	592859
Počet poboček	665
Počet zaměstnanců	11240
Počet aktivních karet	2468472
Počet bankomatů	1043

Pramen: www.csas.cz

ČS je již podruhé držitelem ocenění **MasterCard Banka roku**, které získala v letech 2002 a 2003, na základě hodnocení více než 300 nezávislých odborníků v soutěži pořádané společností Fincentrum. V této soutěži zvítězila opakovaně také v kategorii Hypotéka roku a obhájila druhé místo v hlasování veřejnosti na pozici Nejdůvěryhodnější banka roku. ČS je majitelem certifikátu **Nejlepší úvěrová instituce v České republice**, kterou jí v září 2002 udělila na zasedání Mezinárodního měnového fondu ve Washingtonu společnost Euromoney. Banka je již třetím rokem držitelem ocenění „**Nejdůvěryhodnější značka v České republice**“. Toto ocenění získala opakovaně na základě výsledků mezinárodního výzkumu, který realizovala společnost Reader's Digest na podzim roku 2000, 2001 a 2002 pod názvem European Trusted Brands v 18 evropských zemích.

Rok 2003 byl pro ČS obzvláště úspěšný. Tato banka získala v září 2003 prestižní ocenění v soutěži The Banker Awards 2003, která je každoročně nejprestižnější mezinárodní událostí bankovního světa. ČS byla v této soutěži vyhlášena **Bankou roku 2003 pro Českou republiku**. Banky, které jsou přizvány do soutěže, jsou hodnoceny nejen z hlediska jejich zdraví, ziskovosti a výnosnosti. Musejí také prokázat, že využívají moderní technologie k tomu, aby posilovaly svou pozici na trhu a jaká je jejich strategie a perspektivy do budoucna.

ČS byla 15.května 2003 **vyhodnocena jako jeden z deseti nejlepších zaměstnavatelů v České republice**. V soutěži pořádané společností Fincentrum hlasovala více než stovka odborníků, personalistů, poradců, manažerů, ekonomických novinářů i široká veřejnost.

3.2 Finanční ukazatelé

Kvůli historicky nízkým úrokovým sazbám byl rok 2003 pro banky v České republice rokem obtížným. Přesto jsou výsledky za rok 2003 velmi uspokojivé, neboť ČS zaznamenala zlepšení téměř ve všech klíčových veličinách. Za úspěšnými výsledky ČS stojí nárůst objemu úvěrů a vkladů, nárůst počtu transakcí, nárůst počtu klientů (oproti minulému roku se zvýšil o 126 tisíc). Úvěry obyvatelstvu meziročně vzrostly o 33%, tj. na 73,0 miliard Kč. Hlavní zásluhu na tom mají hypoteční úvěry. Rostoucí tendenci, zejména ke konci roku, zaznamenaly i spotřebitelské a hotovostní úvěry, úvěry ze stavebního spoření a kontokorentní úvěry na spořicí účtech. Zájem o úvěry podpořily nízké úrokové sazby (u hypotečních úvěrů to bylo 2,99%), pokračující touha obyvatelstva po vyšší životní úrovni a široká aktivní nabídka úvěrových produktů, k nimž banka nabízí kvalitní profesionální poradenství. Celkový poměr hypotečních úvěrů poskytnutých občanům, městům a obcím činil na konci roku 2003 již 34,7 miliard Kč, což představuje nárůst o 57%. Hypoteční úvěry pro občany vzrostly až na 23,2 miliardy, meziročně o 59% a to zejména zásluhou úvěru označovaného „TOP bydlení“ [6]. Pro přehlednost jsou tyto údaje znázorněny v tab.č.6:

Tab.č.6: Meziroční srovnání poskytnutých úvěrů Českou spořitelnou (30. ledna 2004)

(v miliardách Kč)	31. prosince 2002	31. prosince 2003	% změna
Úvěry celkem	54,89	73	+33%
Z toho hypoteční celkem	22,10	34,7	+57%
Z toho hypoteční občanům	14,59	23,2	+59%

Pramen: www.csas.cz

S výsledky finančních ukazatelů, může být ČS s rokem 2003 velmi spokojená. V těchto ukazatelích došlo oproti minulému roku 2002 ke zvýšení nekonsolidovaného zisku o 13%, tj. na 7,3 miliardy [6], došlo i k nárůstu zisku před zdaněním (viz tab.č.7), růstu čistého úrokového výnosu atd.

Tab.č.7: Finanční ukazatelé České spořitelny (30. ledna 2004)

(v miliardách Kč)	31. prosince 2002	31. prosince 2003	% změna
Zisk před zdaněním	9,9	10,24	+4%
Čistý zisk	6,46¹⁰	7,29	+13%
Provozní zisk ¹¹	8,43	8,08	-4%
Čistý úrokový výnos	14,18	14,26	+1%
Provozní náklady ¹²	14,17	14,97	+6%
Daň z příjmů	-3,44	-2,95	-14%

Pramen: www.csas.cz

3.3 Účty České spořitelny a.s. jako základní produkt

3.3.1 Sporožirový účet České spořitelny a.s. pro soukromou klientelu

Základním a výchozím produktem obchodních bank je **vedení běžných účtů klientům**. Běžný účet můžeme chápat jako chronologicky vedený záznam o vzájemných peněžních pohledávkách a závazcích mezi klientem a bankou [2]. Za základní bankovní produkt je považován proto, že jednak obvykle znamená první, výchozí kontakt klienta s bankou, ale také proto, že na běžný účet je vázáno poskytnutí mnoha dalších bankovních produktů.

Banky zřizují běžné účty svým klientům na jejich podnět, na základě písemné smlouvy o zřízení a vedení běžného účtu v příslušné měně¹³. Při uzavírání smlouvy o běžném účtu musí klient prokázat svou totožnost¹⁴. Tuto totožnost zná jen omezený okruh osob a tato data jsou chráněna.

Sporožirový účet pro soukromé klienty si může založit jakákoliv fyzická osoba starší 18 let. Vztahuje se na občany České republiky nebo cizí státní příslušníky, kteří splnili podmínku dovršení 18 let. Tento účet nelze využít jako účet související s podnikatelskou činností. Podmínkou k založení je prokázání totožnosti majitele účtu a disponujících osob,

¹⁰ čistý zisk ČS byl v roce 2001 3,03 mld. Kč

¹¹ je oproti roku 2002 nižší, neboť ČS neinkasovala od dceřiných společností dividendy

¹² provozní náklady vzrostly díky růstu odpisů po rozsáhlých investicích z min. období

¹³ tato smlouva vychází z obchodního zákoníku a z Věstníku ČNB číslo 22/1994

¹⁴ občanský průkaz, povolení k trvalému pobytu v ČR, cestovní pas

uzavření písemné smlouvy a složení základního vkladu¹⁵. Tento účet má následující výhody:

- možnost převodu mezd a důchodů;
- slouží k jednoduchému a rychlému platebnímu styku prostřednictvím:
 - jednorázových příkazů k úhradě
 - trvalých příkazů nebo souhlasů s inkasem (SIPO, telefon, pojistné, plyn, elektřina, nájem atd.);
- nabízí širokou paletu platebních instrumentů (platební karty, soukromé šeky);
- možnost okamžitého čerpání úvěru podle potřeby klienta a to formou **kontokorentu** (max. do 100 tis. Kč, možnost navýšení až do 300 tis. Kč, do 70 tis. Bez zajištění)¹⁶;
- možnost zřízení produktu „**SERVIS24**“, který umožňuje ovládání účtu po telefonu či přes internet (z domova i ze zahraničí, 24 hod.denně, 7 dní v týdnu);
- kreditní zůstatek je úročen 0,15%¹⁷ (méně než pásmové úročení u Komplexního programu a Výhodného programu viz dále);
- účet může být připojen k zvýhodněnému balíčku produktů a služeb jako:
 - program Student+
 - Výhodný program
 - Komplexní program

Výše poplatků za transakce provedené kartou je znázorněna v příloze č.4 a jsou stejné pro všechny typy účtů vedených v České spořitelně a.s.

Sporozírový účet je základním účtem vedeným v ČS, poplatky závisí na tom, jaký balíček služeb si klient k tomuto programu pořídil. Proto se podle těchto balíčků dále dělí na Výhodný program a Komplexní program, viz kapitola dále. Základní poplatky jsou znázorněny příloze č.4: „*Poplatky k sporozírovému účtu soukromé klientely České spořitelny a.s.*“

¹⁵ u všech účtů pro soukromou klientelu je základní vklad minimálně 200 Kč, zrušení účtu stojí 300 Kč

¹⁶ aktuální úrokové procento k 2.6.2003 je 12,9%. Sankční úrok při překročení debetu je 25%

¹⁷ platnost k 1.1.2004, www.csas.cz

3.3.2 „Účet Student+“

Program Student+ je určen studentům všech typů škol, kteří studují v České republice od 15 let do dosažení 30 let věku. Dále bývá poskytován českým studentům v zahraničí či zahraničním studentům studujícím v České republice [6].

Tento účet poskytuje určité výhody¹⁸ oproti ostatním účtům České spořitelny jako např.:

- Je určen ke studiu od 15 do 30 let;
- zřízení a vedení účtu **zdarma**, s vysokým úročením 1,3%;
- okamžité vydání platební karty Visa Electron Student+, která je poskytována po celou dobu platnosti účtu **zdarma**;
- **bezplatné** zřízení, vedení a změny výše kontokorentu na financování potřeb v průběhu studia až do výše 20 tis. Kč, který je dostupný již při založení „Programu Student+“¹⁹;
- zřízení trvalých příkazů a povolení k inkasu (pro úhrady za ubytování, stravování, školné apod.) **bez poplatku**;
- změny a zrušení trvalých příkazů a povolení k inkasu prostřednictvím internetové služby „Servis 24“ **zdarma**;
- úvěr až do výše 80 tis. Kč pro studenty vysokých škol s možností snížené splátky po dobu studia a s výhodnou úrokovou sazbou po celou dobu splácení úvěru **bez poplatku za zpracování, vyhotovení žádosti a správu úvěru**;
- příspěvek ve výši 200,- Kč na ISIC kartu, která zajišťuje další zajímavé slevy při cestování po celém světě;
- po ukončení studia **zdarma** přechod ve prospěch dalšího účtového programu - Výhodný program či Komplexní program;

K účtu Student+ je zdarma zřizována platební **karta Visa Electron Student+**, která slouží nejen k zajištění platebního styku v České republice, ale i v zahraničí. Klient tuto kartu může používat kdekoliv v bankomatech či platebních terminálech označených logem

¹⁸ www.csas.cz, platné ke konci měsíce března 2004

¹⁹ aktuální úrokové procento k 2.6.2003 je 12,9%. Sankční úrok při překročení debetu je 25%

Visa Electron. Tato karta je vydávána na 3 roky. Po uplynutí této lhůty banka dopisem vyrozumí klienta, aby si vyzvedl na pobočce, kde byl jeho účet založen, novou platební kartu, která je okamžitě aktivována. Nespornou výhodou této platební karty je kromě faktu, že je vedena a vydávána zdarma, též celá řada slev v síti prodejen Humanic, Electrocitiy, HUDYsport, Olympus, The Phone House, Ticketpro a GTS International. Dalšími výhodami je možnost dobíjení předplaceného mobilního telefonu v síti Oskar a Eurotel atd.

3.3.3 „Výhodný program“

Tento program je oproti klasickému spořicírovému účtu cenově zvýhodněn. Ve výhodném programu mohou být zahrnuty ostatní služby a produkty Finanční skupiny České spořitelny (FSČS). Jeho dalšími výhodami oproti klasickému spořicírovému účtu jsou:

- vyšší úročení spořicírového účtu a to 0,30% (k 1.1.2004), snížený poplatek za jeho vedení a zřízení zdarma;
- zasílání výpisu z účtu zdarma (zpoplatněno pouze poštovné);
- výběr ze dvou debetních a jedné kreditní karty je zdarma;
- „SERVIS24“, jeho zřízení a vedení zdarma;
- dvě transakce provedené službou SERVIS24 jsou též zdarma
- stejně tak jsou i dva výběry hotovosti debetní kartou v měsíci. Dále
- možnost okamžitého čerpání úvěru podle potřeby a bonity klienta formou **kontokorentního úvěru**²⁰ (max. do 100 tis. Kč, možnost navýšení až do 300 tis. Kč, do 70 tis. Bez zajištění);
- 100% sleva z vedení Výhodného programu po dobu 3 měsíců při uzavření jednoho z uvedených produktů dceřiných společností (platí pouze pro jednu smlouvu).

Poplatky za vedení účtu jsou znázorněny v příloze č.5: *Poplatky za vedení „Výhodného programu“*; poplatky za hezhotovostní platební styk a výběry z bankomatu jsou znázorněny v příloze č.4: *„Poplatky k spořicírovému účtu soukromé klientely České spořitelny a.s.“*

²⁰ aktuální úrokové procento k 2.6.2003 je 12,9%. Sankční úrok při překročení debetu je 25%

3.3.4 „Komplexní program“

Již podle názvu je tento program určen nejnáročnějším klientům, kteří kromě sporožirového účtu využívají dalších produktů a služeb FSČS, jako např.: **flexibilní a kapitálové životní pojištění, stavební spoření, investiční produkty, penzijní připojištění apod.**

Všechny tyto produkty jsou vedeny k tomuto účtu za sníženou cenu²¹ v rámci programu Benefit, dále:

- **tento účet je pásmově úročen**, a to vyšší úrokovou sazbou podle finančních prostředků na účtu (viz tab.č.8);
- vyhotovení výpisu je zdarma, klient platí pouze poštovné,
- **vydání 2 mezinárodních platebních karet** je zdarma po celou dobu trvání programu
 - o možnost využití jedinečného slevového programu „**PARTNER**“ (obuv, vybavení do bytu, oblečení, kultura apod.)
 - o automatické zapojení do „**BONUS**“ programu (odměna za každý nákup kartou, tyto body lze poté snadno vyměnit za atraktivní slevy či věcné odměny)
- zřízení a vedení služby **SERVIS24** (telebanking a internetbanking);
- jako jediný tento účet nabízí zřízení a vedení služby **GSM banking SIM Toolkit** (pouze se službou SERVIS24);
- sjednání, správa a zřízení **kontokorentu** (max. do 100 tis. Kč, možnost navýšení až do 300 tis. Kč, do 70 tis. Bez zajištění);

tab.č.8: Pásmové úročení zůstatků v Komplexním programu (k 1.1.2004)

platnost: 1.1.2004		měna: Kč		
< 49999,99 Kč	< 99999,99 Kč	< 249999,99 Kč	< 499999,99 Kč	> 500000,- Kč
0,30 %	0,60 %	0,90 %	1,10 %	1,20 %

Pramen: www.csas.cz

²¹ 50% sleva z poplatku po dobu 3 měsíců za zřízení vybraného produktu dceřinné společnosti (flexibilní životní pojištění, kapitálové životní pojištění, stavební spoření, zřízení služby Sporoplán či penzijní připojištění)

Poplatky k tomuto programu jsou znázorněny v příloze Příloha č.4: *Poplatky ke sporožirovému účtu soukromé klientely České spořitelny a.s.* a v příloze č.6: *Poplatky za vedení „Komplexního programu“*.

3.3.5 „Profit program“

Profit program je společná nabídka produktů a služeb pro podnikatele a malé firmy s možností získat zvýhodněné produkty včetně např. zjednodušeného kontokorentu k běžnému účtu.

Součástí tohoto balíčku jsou především:

- běžný účet v české měně se zvýhodněným pásmovým úročením;
- služební platební karta VISA Electron k BÚ debetní , VISA Business – debetní nebo VISA Business Gold - debetní (všechny karty s automatickým obnovením);
- služba přímého bankovníctví – Homebanking nebo GSM banking SIM Toolkit nebo SERVIS 24 pro podnikatele;
- zjednodušený kontokorentní úvěr Profit program až do výše 500 tis. Kč;
- zvýhodněná nabídka balíčku Komplexní program pro management firmy;
- program penzijního připojištění pro zaměstnance firmy;
- nabídka účetního software ABRA pro jednoduché nebo podvojně účetnictví za zvýhodněných cenových podmínek.

Účetní položky jsou shodné s poplatky pro běžné sporožirové účty (*viz příloha č.4: Poplatky k sporožirovému účtu soukromé klientely České spořitelny a.s.*), poplatky za vedení účtu jsou znázorněny v následující tabulce č.9:

Tab.č.9: Poplatky za správu a vedení účtu pro podnikatele (k 1.1.2004)

správa a vedení běžného účtu - měsíčně	
- se sjednanou službou přímého bankovníctví	45,- Kč
- bez sjednané služby přímého bankovníctví	75,- Kč

Pramen: www.csas.cz

3.3.6 „Program Profesionál“

Program Profesionál je určen zejména lékařům, lékárníkům, stomatologům, advokátům, auditorům, exekutorům, správcům konkurzní podstaty, autorizovaným architektům, autorizovaným inženýrům a technikům, kteří jsou členy příslušných profesních komor a provozují podnikatelskou činnost.

Výhodami tohoto produktu jsou zejména:

- běžný účet se zvýhodněným pásmovým úročením;
- služební platební karty;
- kontokorentní úvěr se zvýhodněnou úrokovou mírou až do 250 tis.Kč, zdravotnické profese až do 500 tis.Kč²²;
- podnikatelský úvěr;
- kapitálové životní pojištění;
- produkty Investiční společnosti České spořitelny či Leasingu České spořitelny;
- ekonomický software společnosti AKTIS

3.3.7 Běžný účet pro komerční klientelu

Již i Česká spořitelna a.s. spravuje běžné účty pro komerční klientelu, i když se v minulosti orientovala především na drobné střadatele a soukromé osoby. Tento fakt řadí Českou spořitelnu na 1. místo mezi bankami v ČR s více než 5,4 mil. klientů. I když v posledních letech Česká spořitelna dohání Komerční banku, svého letitého konkurenta, co

²² úrokové procento ke kontokorentnímu úvěru je 5,5% (údaj je z 15.4.2004)

se týče dosaženého zisku²³, stále má co dohánět. Třeba jí k tomu napomůže nová orientace a rozšíření služeb platebního styku i na komerční klientelu.

Pro zřízení tohoto účtu klient potřebuje průkaz totožnosti, živnostenský list, koncesní listinu, výpis z obchodního rejstříku, zakladatelskou listinu, průkaz totožnosti člena statutárního orgánu právnické osoby.

Tento účet má následující výhody:

- může být veden v české či cizí měně;
- zajišťuje domácí i zahraniční platební styk;
- klient si může sám stanovit volitelné inkaso z účtu s možností nastavení jeho maximální výše;
- klient může vinkulovat (rezervovat) finanční prostředky na účtu dalším osobám;
- zřízení služby přímého bankovníctví Homebanking je samozřejmostí;
- možnost vydání služební platební karty a šekové knížky;
- možnost sjednání kontokorentního úvěru k běžnému účtu;
- vklady na tomto účtu jsou ze zákona pojištěny.

Poplatky k tomuto účtu jsou znázorněny v příloze č.7: „*Poplatky k běžnému účtu komerční klientely České spořitelny*“.

3.4 Dceřiné společnosti České spořitelny a jejich produkty

S rostoucí nabídkou produktů a univerzalizací služeb se zvláště v posl. letech v České republice setkáváme se zakládáním dceřiných společností, které jsou přidruženy k mateřské bance, ale samostatně hospodaří. Tyto dceřiné společnosti jsou specifické právě tím, jaké produkty nabízejí.

Česká spořitelna má celkem 12 dceřiných společností:

- Investiční společnost České spořitelny

²³ Zisk před zdaněním činil v roce 2003 u KB 13,3 mld. Kč, u České spořitelny 10,24 mld., www.csas.cz, www.kb.cz

- Stavební spořitelna České spořitelny
- Pojišťovna České spořitelny
- Leasing České spořitelny
- Penzijní fond České spořitelny
- Consulting České spořitelny
- Factoring České spořitelny
- CDI Corporate Advisory - společnost zaměřující se na poradenské služby při fúzích a akvizicích společností
- Czech Top Venture Fund B.V. - společnost se podílí na investování rizikového kapitálu do vybraných českých podnikatelských subjektů
- Informatika České spořitelny
- Realitní společnost České spořitelny
- Brokerjet České spořitelny

Vzhledem k omezenému rozsahu této práce se budu zabývat zejména produkty a dceřinými společnostmi, které jsou známé široké veřejnosti a ta je v hojné míře využívá.

3.4.1 Investiční společnost České spořitelny

Investiční společnost České spořitelny, a.s. (ISČS) vznikla v prosinci 1991. Po celou dobu působí na kapitálovém trhu jako 100% dceřiná společnost České spořitelny, a.s. Tato

společnost je členem FSČS, která spolu s ostatními dceřinými společnostmi, vytváří konkurenceschopné portfolio produktů, které odpovídá finančním potřebám klientů ČS. Tato společnost spolupracuje s Erste - Sparinvest, dceřinnou společností rakouské Erste - Bank, která má roli poradce při volbě strategie a při řízení fondů zaměřených na zahraniční trhy. I když má tato společnost pouze 31 zaměstnanců, obhospodařovaný majetek je ve výši 50 mld. Kč [6].

Posláním této společnosti je poskytovat služby spojené :

- s investováním do otevřených podílových fondů;

- se správou majetku ve fondech;
- se zajišťováním doprovodných technických a poradenských služeb.

ISČS nabízí svým klientům celkem 12 investičních příležitostí jak na peněžních trzích, tak i dluhopisových či smíšených trzích. Ve stručnosti si klient vybere jaký produkt mu z hlediska výnosnosti a rizika vyhovuje a za aktuální cenu odkoupí jistý počet podílových listů. Výnos pak posuzuje, zda cena podílových listů vzrostla. Jestli ano, klient za tuto vyšší cenu podílové listy odprodá a rozdíl je jeho výnosem, který za určitých podmínek nemusí danit.

Aby klient mohl nakoupit jistý počet podílových listů, jeho minimální částka musí být při prvním odkoupení min. 5000 Kč. Dále může nakupovat další podílové listy za min. 1000 Kč. Chce - li klient odprodát své podílové listy, za tuto transakci je stanoven ISČS maximální poplatek 0,7-1% (peněžní trh) nebo 1-1,2% (trh dluhopisů), tato transakce zpravidla trvá 3-4 dny. Výnos z této investice je osvobozen od daně, pokud od nabytí podílových listů uplynulo min. 6 měsíců.

V následujících stránkách bych rád přiblížil základní investiční nabídku ISČS pro měsíc duben:

3.4.1.1 Investování na peněžních trzích

Peněžní trh je určen zejména konzervativnějším investorům, kteří dávají přednost méně rizikovým investičním variantám, i když s menším výnosem. Jednou doporučenou investicí je **ESPA - Český fond peněžního trhu**, který je charakteristický svým stabilním výnosem bez měnového rizika.

Minimální investiční horizont tohoto fondu je 6 měsíců. Výkonnosti fondu: v investičním horizontu 0,86 %, 12-ti měsíční 1,69 % (viz obr.č.5) [6,9]. Tento fond je velmi málo rizikový, neboť investuje především do dluhopisů vydaných předními světovými firmami jako např.: Deutsche Telecom, Olivetti, General Motors, IBM či Bank of America.

Obr.č.5: Roční zhodnocení peněžního fondu ESPA (2003)

WWW.CSAS.CZ

Dalším stabilním produktem peněžního trhu je bezesporu **Sporoinvest**. Sporoinvest je optimální investicí pro konzervativní investory, kteří chtějí ochránit své investice před inflací a mají kratší investiční horizont (6-12 měsíců).

Obr.č.6: Roční zhodnocení podílového fondu Sporoinvest

WWW.CSAS.CZ

Je to největší fond v České republice, obhospodařující přes 31 mld. korun. Za posledních šest let dokázal Sporoinvest pětkrát překonat hodnotu roční inflace [6]. Jeho minimální investiční horizont je 6 měsíců. Výkonnosti fondu: v investičním horizontu 1,06 %, 12-ti měsíční 2,62 % (viz obr.č.6) [6,9].

Závěrem prognóza k domácímu peněžnímu trhu: Na našem peněžním trhu je pro krátkodobé sazby charakteristická stabilita, která při neměnné úrokové míře vydrží i po delší časový horizont (nad 6 měsíců až 1 rok). Delší úrokové sazby jsou již dlouhodobě

ovlivňovány zejména vývojem na zahraničních trzích, kde oživení dluhopisových trhů snižuje úroveň výnosů, a tím způsobuje i pokles delších úrokových sazeb u nás.

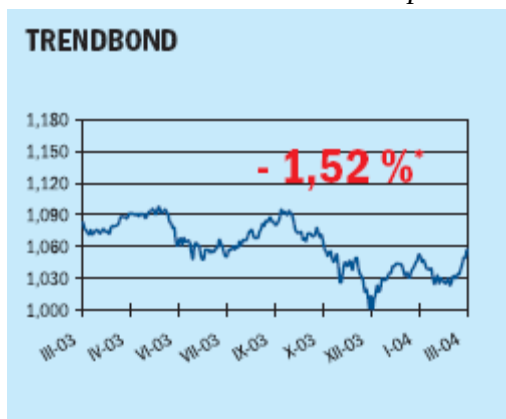
3.4.1.2 Investování na dluhopisových trzích

Dluhopisy jsou ideální střednědobou investicí a to minimálně na 2-3 roky. Investice do těchto fondů by měly tvořit základ v portfoliu zkušenějších investorů, kteří již mají jisté zkušenosti s investováním do podílových fondů a očekávají potenciálně vyšší výnosy než ve fondech peněžního trhu. Tento výnos může být zapříčiněn větší pravděpodobností kolísání, což na druhou stranu nese i větší riziko, neboť cena podílových listů může kolísat jednak na základě změn úrokových měr a úvěrové kvality jednotlivých emitentů, jednak v důsledku vývoje měnových kurzů

Mezi nejúspěšnější dluhopisové fondy patří Sporobond a Trendbond. Většinou se doporučuje investovat do těchto programů současně a snížit tak riziko ve svém investičním portfoliu.

Trendbond je progresivní dluhopisový fond investující zejména do státních dluhopisů kandidátských zemích EU (ČR, Maďarsko, Polsko a Slovensko). Poměrně vysoké výnosy na okolních dluhopisových trzích i nadále skýtají zajímavou investiční příležitost.

Obr.č.7: Roční zhodnocení podílového fondu Trendbond (2003)

www.csas.cz

Očekávaný pokles úroků (tedy růst cen dluhopisů) v souvislosti se vstupem těchto zemí do EU by měl během příštích 2-3 let přinést vyšší výnos než klasické investice na českém dluhopisovém trhu, avšak při vyšším kolísání způsobeném pohyby kurzů cizích měn. Trendbond je ideálním doplňkem pro klasická portfolia investorů investujících do Sporobondu.

Minimální investiční horizont je 3 roky. Jelikož strukturu majetku Trendbondu tvoří z 38% polské dluhopisy, bude otázkou, jak dopadne proces polské reformy veřejných financí, který ovlivní kurs zlotého. Též maďarské dluhopisy tvoří velké procento portfolia tohoto fondu, i zde se očekává vývoj v politickém spektru, neboť Maďarsko stojí rovněž před reformou výdajů státního rozpočtu.

Výkonnosti fondu: od vzniku 6,06 %, ročně kolem 2,52 % (viz obr.č.7) [6,9].

Sporobond je největším dluhopisovým fondem v České republice obhospodařujícím v současnosti 12,6 mld. korun. Investuje zejména do státních dluhopisů a dluhopisů důvěryhodných emitentů v českých korunách. Mezi největšími pozicemi jsou např. české vládní dluhopisy (42%), německé vládní dluhopisy (29%) a Český Telekom [6,9].

Obr.č.8: Roční zhodnocení podílového fondu Sporobond

www.csas.cz

Vzhledem k situaci, která panuje na českém dluhopisovém trhu (pětiletý dluhopis vynáší 3,50 % - údaj k 9. 3. 2004) se výnosy dluhopisových fondů nepohybují na tak vysokých úrovních jako v letech minulých, proto se kombinuje s programem Trendbond, který investuje převážně v zahraničí. Ale i tak Sporobond i nadále zůstává ideální střednědobou investicí na 2-3 roky.

Výkonnosti fondu: v investičním horizontu 10,96 %, od vzniku 7,54 % p.a. (viz obr.č.8)

Mezi největšími pozicemi jsou např. české a německé vládní dluhopisy, Dexia a Český Telekom.

3.4.1.3 Investování na smíšených trzích

Smíšené (balancované) podílové fondy představují pro investora osvědčenou střední cestu, neboť mohou být zhodnocovány jak na akciových trzích²⁴, tak současně stabilizovány dluhopisovou složkou portfolia, případně instrumenty peněžního trhu [6,9].

Investiční strategie smíšených fondů je koncipována tak, aby v uvedeném horizontu 3-5 let svým majitelům vydělaly více než fondy dluhopisové. Tato investice je spojena se střední kolísavostí hodnoty cenných papírů nakoupených ve fondu, proto je tato investice určena zkušeným investorům. Obecně vzato, možnost vyššího zisku s sebou přináší větší riziko, že fondy budou kolísat nesprávným směrem - cena podílových listů bude klesat.

Mezi nejperspektivnější ze smíšených fondů patří bezesporu **Sporomix 5**. Tento fond je určen zkušenějším investorům s dlouhodobějším investičním horizontem minimálně 5 let. Peněžní prostředky jsou investovány do veřejně obchodovatelných likvidních tuzemských i zahraničních akcií a kvalitních dluhopisů. Dluhopisová část funguje jako tlumící prvek při poklesu ceny akcií a akciová část slouží k růstu výnosů v období růstu akciového trhu.

²⁴ akciová složka fondu Sporomix 3 je kolem 30%, u fondu Sporomix 5 kolem 50 %, u Výnosového OPF fondu od 0% do 25% [9]

Obr.č.9: Roční zhodnocení podílového fondu Sporomix 5 (2003)

WWW.CSAS.CZ

Akciová složka se pohybuje u Sporomixu 5 v průměru kolem 50%. Tato složka přináší v poslední době velmi zajímavý výnos, neboť došlo právě k oživení akciových trhů. Výkonnosti fondu: v investičním horizontu n.a. (fond zahájil činnost 25. 3. 2002), od vzniku 1,48 % p.a (viz obr.č.9) [8,11].

Mezi největšími pozicemi jsou např. České radiokomunikace, HSBC či Nokia.

3.4.1.4 Investování na akciových trzích

Akciové fondy jsou určeny pro zkušené investory na akciových trzích, kteří jsou schopni tolerovat jejich vyšší kolísavost, z krátkodobého pohledu jsou ochotni nést riziko případných ztrát, které by mohly být v budoucnu kompenzovány vyšším výnosem než dluhopisové či peněžní fondy. Akciové fondy představují pro klienta vhodný doplněk portfolia a jsou určeny pro dlouhodobější investice v horizontu 5 a více let. Tyto investice by neměly stát v klientově portfoliu osamoceně, ale pro snížení rizika být vhodně doplněny některým se smíšených či ještě lépe z dluhopisových fondů [6,9]. Z akciových fondů se budeme blížeji zabývat Sporotrendem a Eurotrendem.

Sporotrend je jeden z nejvýnosnějších fondů v ČR za posledních 12 měsíců [6,9]. Fond se zaměřuje na středoevropský region. Investuje převážně do nejvýznamnějších akcií v ČR (37%), Polsku (18%) a Maďarsku (37%) a ostatních zemí EU či zemí OECD a přidružených zemí k EU.

Obr-č.10 Roční zhodnocení podílového fondu Sporotrend (2003)

WWW.CSAS.CZ

Výkonnosti fondu: v investičním horizontu 38,69 %, od vzniku 0,55 % p.a. (viz obr.č.10)

Eurotrend je fondem, který investuje zejména do akcií západoevropských společností s velkou tržní kapitalizací. Fond je též určen zkušenějším investorům, a to s dlouhodobým investičním horizontem.

Výkonnosti fondu: v investičním horizontu n.a. (fond zahájil činnost 4. 9. 2000), od vzniku - 49,41 % (- 17,63 % p.a.).

Závěrem k akciovým trhům: Akciové trhy zaznamenaly počátkem roku 2004 více než 10% růst zejména díky stále atraktivně ceněným regionům rozvíjejících se trhů v Evropě, dále Japonsku a dalším asijským burzám. Co se týče amerického trhu, ten ještě krátkodobě vydrží, ale z dlouhodobého hlediska poklesnou úrokové sazby a tyto investice budou méně výnosné. Středoevropský akciový trh je živěn zejména poptávkou ze zahraničí v očekávání začlenění nových zemí do Evropské unie, a proto akcie tohoto regionu investorům za necelé tři měsíce přinesly dvouciferné zisky. V dalším průběhu roku však pravděpodobně nelze očekávat udržení tohoto tempa a zřejmě bude následovat fáze stagnace [6].

3.4.2 Stavební spořitelna České spořitelny

Stavební spořitelna České spořitelny je akciovou společností s povolením působit jako banka v oblasti stavebního spoření²⁵. Od zahájení své obchodní činnosti v polovině roku 1994 vyrostla v renomovanou společnost a zaujala přední pozice na trhu. Stavební spořitelna České spořitelny patří do jednoho z kapitálově nejsilnějších seskupení na tuzemském trhu - FSČS - a představuje tak silnou, flexibilní a finančně nezávislou společnost.

3.4.2.1 Stavební spoření Buřinka

Produktem Stavební spořitelny České spořitelny je **stavební spoření Buřinka**. Stavební spoření je finanční produkt, který přináší největší zhodnocení peněz klienta (určen pro jednu fyzickou či právnickou osobu)²⁶ a spolu s možností úvěru či překlenovacího úvěru ze stavebního spoření, napomáhá rozvoji bytového fondu. Dále slouží k jeho rekonstrukci a modernizaci či financování bytových potřeb. Proto byl tento produkt za účasti státu vytvořen. Každá osoba může mít na své jméno založeno pouze jedno spoření, ale je možné založit smlouvu o stavebním spoření pro každého člena rodiny. Délka spoření je minimálně 6 let [6].

Klient si na přepážce či u svého poradce zvolí cílovou částku²⁷ (cíl spoření), která se skládá z uspořené částky, úroků, státní podpory a úvěru ze stavebního spoření. Dále pak zvolí variantu stavebního spoření, která ovlivňuje délku celého cyklu spoření a splácení úvěru. Při *rychlé variantě* spoření klient získává úvěr ze stavebního spoření rychleji a splácet budete kratší dobu vyššími splátkami. *Standardní varianta* znamená naopak delší čekací dobu na získání úvěru, ale úvěr můžete splácet nižšími splátkami delší dobu.

Výhody stavebního spoření:

²⁵ podle zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření

²⁶ občané ČR, cizinci i děti

²⁷ v průběhu spoření je možné měnit sjednané podmínky stavebního spoření podle požadavků klienta

- Stavební spoření je velmi výnosné zejména díky státní podpoře. Stát k úsporám přidá celých 15 %, a to až do výše 3000 Kč ročně²⁸
- Výhodné úročení vkladů na účtu a to 2 % ročně²⁹
- Klientovy úspory jsou zabezpečeny, neboť jsou pojištěny
- Poradenské služby jsou zdarma
- Možnost získání úvěru (viz níže)
- Stavební spoření je i daňově výhodné, neboť připsané úroky z vkladů a ze státní podpory se **nezdaňují**

I když došlo počátkem roku 2004 ke snížení státních příspěvků, i z hlediska výhodné úrokové míry je Stavební spoření je s téměř nulovým rizikem ztráty investice spolu s penzijními fondy, jedním z nejlépe spořicích produktů v celém finančním sektoru.

3.4.2.2 Překlenovací úvěry

Při spoření s Buřinkou má klient možnost založení překlenovacího úvěru. Jeho hlavními výhodami jsou:

- klient může čerpat peníze z úvěru ihned po sepsání smlouvy o stavebním spoření³⁰, aniž by přišel o státní podporu.
- startovací úroková sazba 2,75% po dobu 3 měsíců.
- úroky z překlenovacího úvěru stavebního spoření může klient uplatnit jako daňově uznatelný náklad
- podle varianty splácení je možnost platit snížené splátky a to až 23 let

Po proplacení úvěru bude klient splácet úroky z úvěru a spořit. Po uběhnutí 6 let, kdy spoření zanikne, začne klient splácet jistinu (pravidelně, či mimořádnými splátkami). Nevýhodou oproti klasickému úvěru ze stavebního spoření je vyšší úroková míra, která je však po celou dobu splácení úvěru fixní (viz tab.č.10).

²⁸ u smluv uzavřených do konce roku 2003 je to 25 %, maximální výše státní podpory je 4500 Kč

²⁹ údaj je z 18.4.2004, www.csas.cz

³⁰ musí však vložit jednorázovou platbu do výše alespoň 20% cílové částky

Tab.č.10: Úrokové míry u překlenovacího úvěru ze stavebního spoření (k 18.4.2004)

Min. uspořené částka v % z cílové částky	Doba spoření *)	Roční úroková sazba
20 a více	do 1 roku	7,5 %
	nad 1 rok	7 %

*) Od data přijetí návrhu na uzavření smlouvy o stavebním spoření.

Pramen: www.csas.cz

Obdobou překlenovacího úvěru je MAXITREND, jehož výhodou je zvýhodněná úroková sazba a je poskytován od částky 300.000 Kč a výše, avšak s podmínkou zajištění zástavním právem (viz tab.11) Další výhodou je, že může být klientovi poskytnut, aniž by měl naspořenou jakoukoli částku. Zajištění je znázorněno v tab.č.12.

Tab.č.11: Úrokové míry u překlenovacího úvěru MAXITREND (k 18.4.2004)

Podíl uspořené částky na cílové částce	Produkt	Roční úroková sazba **)
0 % a více	překlenovací úvěr MAXI TREND	6,0 % resp. 6,8 %

**) Úroková sazba překlenovacího úvěru MAXI TREND závisí na výši měsíční úložky pro dospořování.

Pramen: www.csas.cz

Tab.č.12: Způsob zajištění u překlenovacího úvěru ze stavebního spoření (k 18.4.2004)

Nezajištěná část úvěru *)	Způsob zajištění
do 100.000 Kč	2 osoby v závazku **)
100.000 - 200.000	1 ručitel
200.000 - 300.000	2 ručitelé

*) nezajištěná část úvěru ze stavebního spoření odpovídá přímo výši úvěru, pro překlenovací úvěr je nezajištěná část úvěru rovna rozdílu cílové částky a uspořené prostředků

**) tzn. dlužník + spoludlužník (například manžel/manželka) nebo dlužník + ručitel, ručitel předkládá potvrzení o výši pracovního příjmu

Pramen: www.csas.cz

3.4.2.3 Úvěr ze stavebního spoření

Změnou oproti překlenovacímu úvěru je možnost čerpání úvěru až po ukončení druhého roku spoření, naspoření min. 40% cílové částky a splnění bodového hodnocení.

Jeho výhody jsou:

- výše úvěru je až 60% naspořené cílové částky
- nižší úroková sazba a to 4,75% ročně³¹
- možnost velmi rychlého Expres úvěru do 150.000 Kč a to bez ručitele
- podle varianty splácení je možnost platit snížené splátky a to až 13 let
- úroky z překlenovacího úvěru stavebního spoření může klient uplatnit jako daňově uznatelný náklad

Chce - li si klient pořídit úvěr ze stavebního spoření nad 150.000 Kč, musí mít podle jeho výše min. jednoho spoludlužníka. Tento údaj je znázorněn v násl. tabulce č.13

Tab.č.13: Zajištění úvěru ze stavebního spoření nad 150.000 Kč (k 18.4.2004)

Nezajištěná část úvěru *)	Způsob zajištění
do 150.000 Kč	bez zajištění
100.000 - 300.000	1 ručitel
300.000 - 400.000	2 ručitelé
400.000 a výše	nemovitost

*) nezajištěná část úvěru ze stavebního spoření odpovídá přímo výši úvěru, pro překlenovací úvěr je nezajištěná část úvěru rovna rozdílu *cílové částky* a uspořené prostředků

Pramen: www.csas.cz

³¹ k 18.4.2004, www.csas.cz

3.4.2.4 Komerční úvěr ze stavebního spoření

Komerční úvěry jsou určeny právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikatelům, jejichž činnost je zaměřená na uspokojování *bytových potřeb*.

Komerční úvěry jsou poskytovány na tyto účely:

- k financování bytových potřeb - k výstavbě, rekonstrukci nebo koupi bytových domů či půdních nástaveb a vestaveb
- na plynofikaci, kanalizaci nebo elektrifikaci obce
- na domy s pečovatelskou službou
- na přestavbu nebytových prostorů na byty

Výhodami komerčního úvěru ze stavebního spoření jsou:

- Úrokové sazby komerčních úvěrů se pohybují v rozmezí od 6,2 % do 10 % ročně.
- Pro získání komerčního úvěru není nutné spořit ani skládat *akontaci*
- Splátkový plán je stanoven individuálně, dle potřeb klienta
- možnost *mimořádných splátek*, bez sankcí, kdykoli v průběhu splácení půjčky
- Při příznivém vývoji rozpočtu obce není požadována zástava majetku
- Komerční úvěry lze kombinovat se stavebním spořením fyzických osob

3.4.3 Pojišťovna České spořitelny

Důležitým mezníkem v historii pojišťovny byl **v roce 1995 kapitálový vstup České spořitelny**, který přinesl kromě potřebného kapitálu zázemí nejsilnější finanční skupiny v

České republice. V roce 2000 v rámci procesu privatizace České spořitelny vstoupil do Pojišťovny nový akcionář a to největší rakouská životní pojišťovna Sparkassen Versicherung, člen Finanční skupiny Erste Bank. V roce 2001 došlo na základě transformace České spořitelny a celé její finanční skupiny v moderní klientsky orientovanou finanční instituci evropského standardu k přejmenování Pojišťovny na **Pojišťovnu České spořitelny**. Současná výše základního kapitálu přesahující 1,1 miliardy Kč řadí Pojišťovnu České spořitelny mezi nejlépe kapitálově vybavené pojišťovny na

českém trhu a společně se silným akcionářským zázemím je známkou bezpečnosti a důvěryhodnosti. V roce 2004 byla jako partner v oblasti neživotního pojištění přijata Kooperativa. Pojišťovna České spořitelny je zakládajícím členem České asociace pojišťoven [6].

V dalších kapitolách se tato práce bude zaměřovat na vybrané produkty Pojišťovny České spořitelny, které jsou nabízeny na pobočkách České spořitelny. Jsou to:

- kapitálové životní pojištění „KAPITÁL“;
- flexibilní životní pojištění „FLEXI“;
- úvěrové životní pojištění a
- kapitálové životní pojištění „JUNIOR“.

3.4.3.1 Kapitálové životní pojištění „KAPITÁL“

Kapitálové životní pojištění „**KAPITÁL**“ je produkt, který představuje kombinaci pojištění a výhodného zúročení vložených prostředků. Pojištění se sjednává pro případ dožití se sjednaného konce pojištění nebo pro případ smrti z jakýchkoliv příčin bez následného připojištění (viz flexibilní životní pojištění). Toto pojištění se platí jednorázově, předpokládané zhodnocení je znázorněno v tab.č.14.

V případě smrti z jakýchkoliv příčin v době trvání pojištění nebo v případě dožití se pojištěného sjednaného konce pojištění je vyplacena sjednaná pojistná částka zvýšená o podíly na výnosech.

Tab.č.14: Očekávané kapitálové zhodnocení pro kapitálové pojištění „KAPITÁL“

Vstupní věk	Doba trvání (roky)	Jednorázové pojistné ³²	Pojistná částka ³³	Očekávané kapitál.zhodnocení ³⁴
35	25	20000 Kč	37211 Kč	62916 Kč
	5	50000 Kč	56074 Kč	61755 Kč

Pramen: www.csas.cz, veřejně dostupné informační letáky České spořitelny

³² jednorázové pojistné je částka uvedená ve smlouvě, která platí od okamžiku uzavření pojistné smlouvy

³³ pojistná částka je garantovaná částka uvedená ve smlouvě, která bude vyplacena jako konec pojištění v případě smrti či dožití pojištěného.

³⁴ tento údaj je prognózou, která vychází ze současných podmínek

Výhodami tohoto pojištění jsou:

- pojištění je možno uzavřít přímo na pobočce České spořitelny
- produkt bez zdravotního zkoumání (nepřekročí-li riziko pro pojistitele 500.000,- Kč)
- klient odpoví pouze na 4 zdravotní dotazy
- jednorázové pojistné (minimálně 20.000 Kč)
- možnost uplatnění daňových výhod, odpočet z daňového základu až do výše 12.000 Kč ročně
- měsíční připisování podílů na výnosech
- kapitálové zhodnocení kolem 2% ročně (v roce 2003 bylo dosaženo 3,56% kapitálového výnosu).

3.4.3.2 Flexibilní životní pojištění „FLEXI“

Flexibilní životní pojištění představuje kombinaci komplexního pojištění a výhodného spoření. Základem je pojištění pro případ smrti, velmi vážných onemocnění a plné invalidity. K tomuto základu je možné připojit připojištění (viz.tab.č.15):

Tab.č.15: Připojištění k flexibilnímu pojištění FLEXI (k 18.4.2004)

Připojištění	
A	Úrazové připojištění smrti následkem úrazu, trvalých následků úrazu a denního odškodného za dobu léčení úrazu v prac. neschopnosti včetně úrazové hospitalizace
B	Doplňkové připojištění denní dávky (úraz, nemoc) při pracovní neschopnosti, hospitalizace v nemocnici
C	Doplňkové připojištění velmi vážných onemocnění
D	Připojištění plné invalidity, zproštění od placení pojistného a připojištění kapitálové hodnoty

Pramen: www.csas.cz

Výhodami Flexibilního životního pojištění jsou:

- garantovaný růst kapitálové hodnoty smlouvy 3 % ročně (v roce 2003 bylo dosaženo zhodnocení 3,56 % p.a.)
- pojistná smlouva pro jednoho nebo dva dospělé a až pět připojištěných dětí
- možnost průběžných výběrů finančních prostředků
- mimořádné vklady do pojištění bez povinnosti hlášení pojistiteli

- možnost dočasného přerušení placení pojistného
- možné daňové odpočty dle zákona č. 586/1992 Sb.
- pojištění dětí až do 25 let věku za nízké sazby
- pojištění je možné kdykoliv vypovědět
- Maximálně lze od základu daně odečíst 12 000 ,- Kč ročně

Výše splátek u Flexibilního životního pojištění se určuje na základě zvoleného rozsahu pojištění, věku a pohlaví. Rozsah pojištění může být velice variabilní - díky široké škále doplňkových pojištění a připojištění. Minimální výše měsíčního pojistného je stanovena na 200,-Kč. Výše pojistné částky pro případ rizika smrti je limitována minimem, a to je 10 000,-Kč. Na níže uvedených webových stránkách je k dispozici kalkulačka Flexibilního životního pojištění, kde si klient může nasimulovat zvolený rozsah pojištění, propočet minimálního pojistného a vývoj kapitálové hodnoty po dobu platnosti pojištění³⁵.

V případě dožití bude klientovi vyplacena kapitálová hodnota smlouvy, v případě smrti bude příslušné osobě vyplaceno 100% základní pojistné částky, v případě potvrzené lékařské diagnózy velmi vážného onemocnění vyplatí pojistitel 75 % základní pojistné částky. V případě přiznání plného invalidního důchodu u pojištěného bude vyplazeno 50 % základní pojistné částky [6].

3.4.3.3 Úvěrové životní pojištění

Jedná se o pojištění nesplaceného zůstatku úvěru pro případ plné invalidity z důvodu úrazu nebo nemoci a pojištění dlouhodobé pracovní neschopnosti z důvodu úrazu nebo nemoci. Je určeno pro klienty České spořitelny, a.s., kterým byl poskytnut hotovostní nebo spotřebitelský úvěr. Pojištěný je zajištěn v případě, že v době nemoci či úrazu, kdy nemá dostatek finančních prostředků na splácení úvěru, pojišťovna bude jeho závazky za něj hradit.

Kromě výše uvedených dalšími výhodami Úvěrového životního pojištění jsou:

- nízké pojistné – sazba 1 Kč měsíčně na 1 000 Kč poskytovaného úvěru

³⁵ Simulace je k dispozici na: www.pojistovnacs.cz/vypocty/Z0049dll.asp.

- pojištění se uzavírá ihned při sjednání úvěru
- pojištění je možné uzavřít bez zdravotního vyšetření klienta
- možnost prodloužení pojištění max. o 1 rok bez navýšení pojistného
- pojištění může trvat až do 70 let pojištěného
- pojistná ochrana platí po celém světě

3.4.3.4 Kapitálové životní pojištění „JUNIOR“

Kapitálové životní pojištění „JUNIOR“ je produkt, který představuje kombinaci jednorázového spořicího vkladu a úrazového pojištění dítěte. Pojištění se sjednává ve prospěch pojišťovaného dítěte. Lze k němu sjednat i úrazové připojištění. Úrazové připojištění se sjednává pro případ smrti následkem úrazu, trvalých následků úrazu s progresivním plněním a denního odškodného za dobu léčení úrazu. Jestliže dosáhnou trvalé následky při poranění dítěte 5,1% tělesného a více, vyplatí pojišťovna příslušné procento z pojistné částky, jinak je dítěti vypláceno denní odškodné po celou dobu léčení úrazu.

V případě dožití dítěte, bude mu vyplacena sjednaná pojistná částka navýšená o podíl na výnosech. V případě smrti dítěte bude sjednaná pojistná částka zvýšená o podíl na výnosech vyplacena pojistníkovi (ten, kdo pojištění založil, rodič apod.)

Výhodami Kapitálového životního pojištění Junior jsou:

- kombinace výhodného spoření a úrazového pojištění
- jednorázový vklad v minimální výši 5 500,- Kč, horní hranice není omezena
- pojistné krytí dítěte až do 19 let věku, resp. 23 let (je-li vstupní věk dítěte větší než 15 let)
- možnost Kapitálové životní pojištění JUNIOR kdykoliv vyplatit včetně dosažených podílů na výnosech
- výhodné denní odškodné pro děti
- trvalé následky plněny od 5,1 % tělesného poškození spolu s progresivním plněním

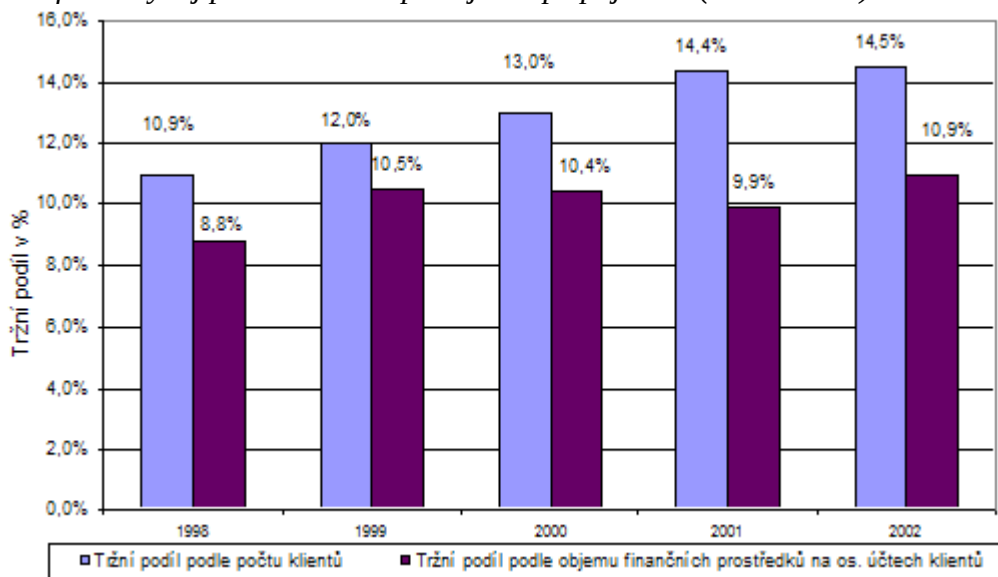
3.4.4 Penzijní fond České spořitelny a.s.

Penzijní fond České spořitelny vstoupil na finanční trh v České republice v roce 1995 jako dceřiná společnost České spořitelny, která se stala v březnu 2001 jejím 100% vlastníkem. V roce 2000 byla tato výhoda umocněna privatizací mateřské banky rakouským bankovním ústavem Erste Bank. Penzijní fond České spořitelny tak disponuje nejen mimořádným zázemím, ale může svým klientům nabídnout neustále se zvyšující kvalitu služeb.

Od počátku svého působení Penzijní fond České spořitelny stabilně zvyšuje svůj podíl na trhu penzijního připojištění. Na konci roku 2002 dosáhl tržní podíl měřený dle počtu klientů výše 14,5 % a podíl podle objemu finančních prostředků na osobních účtech klientů výše 10,9 % (viz graf č.1). V rámci svého osobního a firemního programu Penzijní fond České spořitelny nabízí soukromým i podnikovým klientům penzijní připojištění se státním příspěvkem za legislativně maximálně výhodných podmínek.

Graf č.1: Vývoj podílu na trhu penzijního připojištění (k 18.4.2004)

Pramen: www.csas.cz

Produktem Penzijního fondu České spořitelny je penzijní připojištění. Penzijní připojištění je investice, která klientovi po skončení spoření zajistí ke státnímu důchodu ještě finanční prostředky navíc. Penzijní připojištění nese tyto hlavní výhody:

- státní příspěvek až 1800 Kč ročně (viz tab.č. 16);
- možnost daňových zvýhodnění (až 12.000 Kč ročně, viz tab.č.17);
- možnost příspěvku zaměstnavatele za oboustranně výhodných podmínek³⁶;
- podíl na výnosech Penzijního fondu České spořitelny³⁷;
- jistota investic se státním dohledem;
- služby bez poplatků tj. uzavření smlouvy, vedení účtu, zaslání výpisů a potvrzení pro daňové úlevy zdarma.

Tab.č.16: Výše měsíčního státního příspěvku k penzijnímu připojištění(k 18.4.2004)

Klientův příspěvek + příspěvek jiné osoby	Výše měsíčního státního příspěvku
100 – 199 Kč	50 Kč + 40 % z částky nad 100 Kč
200 – 299 Kč	90 Kč + 30 % z částky nad 200 Kč
300 – 399 Kč	120 Kč + 20 % z částky nad 300 Kč
400 – 499 Kč	140 Kč + 10 % z částky nad 400 Kč
500 Kč a více	150 Kč

Pramen: www.csas.cz

Tab.č.17: Daňová výhoda u příspěvku účastníka z penzijního připojištění(k 18.4.2004)

Měsíční příspěvek účastníka	Roční souhrn příspěvků účastníka	Snížení daňového základu	Úspora na dani z příjmu *
500	6 000	0	0
750	9 000	3 000	450-960
1 000	12 000	6 000	900-1 920
1 500	18 000	12 000	1 800-3 840

* Konkrétní výše úspory závisí na sazbě daně z příjmu účastníka.

Pramen: www.csas.cz

³⁶ příspěvek je pro zaměstnance osvobozen od platby sociálního a zdravotního pojištění bez ohledu na výši příspěvku, dále je osvobozen od daně z příjmů, maximálně však do výše 5 % vyměřovacího základu zaměstnance pro pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, www.csas.cz

³⁷ zhodnocení fondu bylo v roce 2002 3,50%, www.csas.cz

Finanční prostředky z penzijního připojištění klient může čerpat buď po dovršení 60 let či při invalidním důchodu (musí ale být ve smlouvě uvedeno). Penze může být vyplacena buď jednorázově po dovršení 60. roku, nebo formou pravidelné měsíční penze, kdy je zůstatek na účtu dále zhodnocován. Klient si může též nechat vyplatit finanční prostředky dříve, než splní požadované podmínky formou „odbytného“³⁸, kdy je mu vyplacena naspořená částka, která však nezahrnuje státní příspěvek.

V následující tabulce č.18 je na příkladu znázorněno zhodnocení klienta, kterému je 25 let, je to muž a ukládá 1000 Kč měsíčně až do dovršení 65. roku. Předpokládaná výnosnost fondu je 4% p.a.

Tab.č.18: Předpokládané výnosy penzijního připojištění (18.4. 2004)

Klient (25 let, 1000 Kč měsíčně + 350 Kč zaměstnavatel)				
	35 let	45 let	55 let	65 let
Příspěvky klienta	156.000	276.000	396.000	516.000
Příspěvky zaměstnavatele	54.600	96.600	138.600	180.600
Státní příspěvky	23.400	41.400	59.400	77.400
Výnosy	71.269	258.304	621.607	1.245.828
Celkem	305.269	672.304	1.215.607	2.019.828

Pramen: informační letáky České spořitelny a.s.

3.5 Hypotéka „Nové TOP bydlení“

Tento produkt je určen široké veřejnosti k financování nemovitostí pro bydlení, pro klienty, kteří preferují delší fixaci úrokové sazby³⁹. Hypotéku lze použít na:

- koupi nemovitosti pro bydlení;
- na koupi podílu na nemovitosti pro bydlení za účelem vypořádání spoluvlastnických a dědických nároků;
- na financování výstavby a stavebních úprav nemovitostí pro bydlení (stavba, rekonstrukce, nástavba, přístavba);

³⁸ Nárok na odbytné vznikne, pokud byla klientovi započtena pojištěná doba alespoň 12 měsíců

³⁹ pevná úroková sazba je zpravidla fixována na 5,10 či 15 let

- na splacení dříve poskytnutých úvěrů na investice do nemovitosti pro bydlení, vyjma hypotečních úvěrů poskytnutých Českou spořitelnou.

Hypotéka „Nové TOP bydlení“ je dlouhodobý účelový úvěr k financování investic do nemovitostí pro bydlení, se splatností až 25 let. Tato hypotéka je poskytována do 90% ceny nemovitosti, v minimální výši 300.000 Kč.

Řádné splácení hypotéky je zajištěno:

- smluvním zástavním právem k předmětné nebo jiné nemovitosti na území České republiky;
- pojištěním nemovitosti, přičemž tato pojistka je zastavena ve prospěch České spořitelny.

Splácení probíhá tak, že klient v době čerpání hypotéky platí pouze úroky a to měsíčními platbami, po vyčerpání klient splácí jistinu úvěru formou pravidelných měsíčních splátek, tzv. anuit po dobu 5 až 25 let.

Výhody tohoto produktu jsou:

- okamžité pořízení objektu bydlení v současných cenách pro vlastní bydlení i jako investice;
- garantovaná úroková sazba pro všechny klienty v prvním období fixace⁴⁰;
- získání úvěru až do 90 % hodnoty nemovitosti;
- možnost financovat z úvěru všechny prokazatelné vedlejší náklady související se záměrem klienta;
- dlouhá doba splatnosti, která snižuje momentální zatížení rodinného rozpočtu⁴¹;
- komplexní finanční zajištění s využitím služeb Stavební spořitelny České spořitelny a Pojišťovny České spořitelny;
- zajištění realitních služeb prostřednictvím Realitní společnosti České spořitelny;

⁴⁰ úroková sazba k 26.4.2004 je 2,99%, www.csas.cz

⁴¹ na internetové adrese https://www.csas.cz/csie/homepage/pages/calculator/calc_s.jsp je možno spočítat podle charakteru, výše úvěru a příjmu klienta jednotlivé měsíční splátky. Tento formulář je po odeslání základní listinou pro získání úvěru.

- výrazné daňové zvýhodnění (možnost odpisu úroků hypotečního úvěru od základu daně pro klientův výpočet daně z příjmu).

Poplatek za vedení hypotéky „Nové TOP bydlení“ je 150 Kč měsíčně, pro srovnání, poplatek pro vedení klasického úvěru pro občany je 500 Kč ročně.

3.6 Základní typy úvěrů pro občany

Posledním produktem, který zcela jistě v této práci nesmí chybět jsou úvěry pro občany. Nejběžnějšími a nejvíce využívanými úvěry jsou:

- kontokorentní úvěr ke sporožirovému účtu (viz kapitola 3.3.1 *Sporožirový účet České spořitelny a.s. pro soukromou klientelu*);
- překlenovací úvěr ze stavebního spoření (viz kapitola 3.4.2.2 *Překlenovací úvěry*);
- úvěr ze stavebního spoření (viz kapitola 3.4.2.3 *Úvěr ze stavebního spoření*);
- komerční úvěr ze stavebního spoření (viz kapitola 3.4.2.4 *Komerční úvěr ze stavebního spoření*);
- hypoteční úvěr „Nové TOP bydlení“ (viz kapitola 3.5 *Hypotéka „Nové TOP bydlení*);
- hotovostní úvěr (viz kapitola 3.6.1 *Hotovostní úvěr pro fyzické osoby*).

3.6.1 Hotovostní úvěr pro fyzické osoby

Tento úvěr je určen pro všechny fyzické osoby starší 18 let⁴². Tento úvěr je bezúčelového charakteru na pořízení jakéhokoli druhu zboží, služeb, či na úhradu závazků k jiným osobám. Hotovostní úvěry nejsou určeny k financování aktivit klientů, které souvisejí s jejich podnikáním.

Hlavními výhodami tohoto úvěru jsou:

- operativní a časově nenáročné řešení pro úhradu jakéhokoliv druhu zboží, služeb, závazků k jiným osobám, aniž by bylo sledováno použití půjčených prostředků;

⁴² Občané ČR, cizí státní příslušníci s povolením k trvalému pobytu na území ČR, občan ČR nebo cizí státní příslušník s trvalým pobytem v zahraničí

- podmínky úvěru nejsou limitovány zvláštními právními předpisy⁴³, úvěr lze získat bez složitého dokladování splnění stanovených podmínek;
- u úvěrů do částky 100 tis. Kč při splnění podmínek České spořitelny i bez zajištění⁴⁴, horní hranice úvěru není omezena, závisí na schopnosti klienta úvěr splácet;
- výpis z úvěrového účtu zdarma;
- o úvěr může žádat i osoba, která nemá účet u České spořitelny;
- splácet lze i z účtu jiného peněžního ústavu, a to bez poplatku za převod.

Poplatky za vedení úvěrového účtu jsou znázorněny v tab.č.19:

Tab.č.19: Poplatky za vedení hotovostního úvěrového účtu České spořitelny (k 26.4.2004)

správa a vedení úvěrového účtu	500,- Kč ročně
přijetí, posouzení a vyhodnocení žádosti o úvěr	0,2 % z požadované hodnoty úvěru, min. 400,- Kč, max. 7 tis. Kč
vystavení potvrzení o výši úroků z úvěru pro daňové účely	zdarma
změna smluvních podmínek z podnětu klienta	0,2 % z aktuálního zůstatku, min. 100,- Kč, max. 1500,- Kč

Pramen: www.csas.cz

Výše úvěru není ze strany banky limitována, záleží na úvěrové potřebě klienta a jeho schopnosti splatit úvěr ve stanovené lhůtě. Úvěr je poskytován na dobu 1-6 let, zajištění je požadováno od úvěru nad 100 tis. Kč, nad tuto částku jsou bankou požadovány klasické zajišťovací instrumenty (ručitelský závazek další osoby, zástavní právo k nemovitosti, zástavní právo k pohledávce, kombinace těchto způsobů zajištění).

Úrokové sazby se liší podle výše úvěru a tvoří se na základě informací o klientovi, které se zanášejí do systému, který úvěr vyhodnocuje (věk klienta; pohlaví; rodinná příslušnost; doba, po kterou je klient klientem banky apod.). Základní úrokové sazby k hotovostnímu úvěru jsou znázorněny v následující tab.č.20:

⁴³ vyjma zákona č. 321/2001 Sb. o spotřebitelském úvěru

⁴⁴ neplatí u úvěrů pro fyzické osoby - cizozemec

Tab.č.20: Výše úrokových sazeb u hotovostního úvěru České spořitelny (k 1.1.2004)

druh úvěru	roční úroková sazba	PRIME RATE
úvěry v hotovosti	min. 9,90 %	min. 7,00 %

Pramen: www.csas.cz

4 Komparace produktů zkoumané banky s konkurenční bankou

4.1. Představení konkurenční banky a srovnání se zkoumanou bankou

Komerční banka a.s. vznikla v roce 1990 vyčleněním z bývalé Státní banky československé na území České republiky. V říjnu 2001 se po úspěšném dokončení procesu privatizace ujímá manažerské kontroly francouzská Société Générale.

Dnes se řadí Komerční banka (KB) spolu s Českou spořitelnou mezi největší banky v České republice. Struktura produktů, služeb a orientace Komerční banky, která se v posledních letech přibližuje struktuře produktů a služeb České spořitelny, se však v minulosti lišila. Historie České spořitelny sahající do 19. století a fakt, že byla za dob totality jediným bankovním ústavem, který spravoval účty a úspory občanů tehdejšího Československa, ustanovila Českou spořitelnu bankovním ústavem pro širokou masu lidí a tudíž dnes zákonitě vede co do počtu svých klientů s počtem převyšujícím 5 mil. klientů (viz kapitola: 3.1 *Profil České spořitelny a.s.*). Proto, i přes fakt, že Česká spořitelna v poslední době začala klást větší důraz na tvorbu bankovních produktů a programů pro firmy, v povědomí široké veřejnosti stále zůstává bankou pro široké masy lidí⁴⁵.

Co se týče počtu klientů a poboček, zde zcela jistě Komerční banka nemůže České spořitelně konkurovat, zvláště díky počtu klientů, kde *Česká spořitelna* jasně vede. Proto díky svému prvotnímu poslání, jakým byla orientace na podporu a financování firem je *Komerční banka* stále chápána jako „banka pro firmy“⁴⁶ (od exportního odběratelského úvěru přes faktoringové a forfaitingové obchody, municipální úvěry po firemní investiční programy).

⁴⁵ Česká spořitelna získala v roce 2003 celou řadu ocenění jako: *MasterCard Banka roku, Banka roku 2003 pro Českou republiku* atd., www.csas.cz

⁴⁶ Evropská banka pro obnovu a rozvoj ocenila práci Komerční banky v rámci podpůrného programu EBRD na podporu obchodních aktivit s rozvíjejícími se zeměmi Evropy. V rámci pondělního Výročního zasedání EBRD v Londýně převzala, Komerční banka ocenění jako Nejaktivnější potvrzující banka v rámci regionu střední a východní Evropa za rok 2003, www.kb.cz

V dubnu roku 2004 se Komerční banka stala **hlavním partnerem Exportního klubu Czech Trade** [10], který se zabývá podporou zahraničního obchodu a financováním vývozních operací.

4.2 Hodnocení produktů

V předchozí kapitole jsem se zabýval základními produkty, které jsou využívány především fyzickými osobami⁴⁷. Jsou to bankovní účty, investování v podílových fondech a akciových trzích, stavební spoření s úvěry s ním spojené, kapitálové pojištění, hypotéky a nejčastěji využívané úvěry pro běžné klienty. Dále budu hodnotit internetové stránky a kvalitu přístupu k informacím o produktech jednotlivých bank. Toto hodnocení je velmi důležité, neboť pro běžného klienta, tzn. občana, je nedostupnost či nepřehlednost informací bariérou pro vstup do banky.

Je nutno zmínit, že mé hodnocení je závislé na přístupu informací, které jsem sháněl převážně na internetu, bohužel nemám možnost využít osobního bankéře, zvláště v případě Komerční banky, který by se mnou konzultoval. Pro vyčerpávající hodnocení jsem též omezen poměrně úzkým časovým horizontem.

Toto hodnocení proto bude omezené na informace, které jsou dostupné na webových stránkách obou bank, proto je možné, že některé informace nebudou zcela úplné a vyčerpávající, což ani není smyslem této práce, která by měla sloužit především jako jakási základní příručka pro široké masy, tzn. klienty fyzické osoby-občany. Proto jsem se zaměřil převážně na základní produkty, které by tento segment klientů mohly zajímat.

Jednotlivé produkty budu hodnotit číselně. *Budu je především hodnotit podle váhy a charakteru. Maximální počet bodů, které může produkt dostat, bude uveden na začátku kapitoly v kulaté závorce. Výše maximálního možného počtu bodů v hodnocení jednotlivých bankovních produktů je dána jejich významností z pohledu běžného klienta. Jsou-li oba produkty srovnatelné, dostávají obě banky plný počet bodů. Čím více bodů*

⁴⁷ občané a soukromé profese – fyzické osoby

produkt dostane, tím lépe. Maximálně může banka za všechny zkoumané produkty dostat 100 bodů.

V následujících kapitolách budu hodnotit atributy, které nejvíce charakterizují daný produkt: poplatky, úroveň jednotlivých produktů, úrokové míry, informační servis atd. Po slovním hodnocení bude následovat přehledná tabulka s jednotlivými proměnnými. Závěrem kapitoly sečtu bodové ohodnocení jednotlivých produktů a srovnám s konkurenční bankou.

4.3 Srovnání účtů České spořitelny a Komerční banky

Jak jsem již zmínil v kapitole 3.3.1 *Sporožirový účet České spořitelny a.s. pro soukromou klientelu*, účet je základním bankovním produktem, ze kterého vyplývají další produkty. V této kapitole budu porovnávat studentský účet „Student+“ a „Gaudeamus“, na závěr spořizirové účty pro fyzické osoby.

4.3.1 Studentské účty

V této kapitole budu hodnotit úroveň tohoto účtu jako takového podle úrovně doprovodných produktů, které jsou v tomto účtu automaticky obsaženy. Dále budu srovnávat poplatky, úročení kreditu a kontokorent z hlediska úročení a jeho výše⁴⁸. (maximální počet bodů: **10 bodů**).

Kvalita a dostupnost informací, 1 bod:

Internetové stránky účtu „Student+“ České spořitelny obsahují veškeré informace o tomto účtu, přitom potenciálního klienta příliš nezahlcují. Chce-li klient vyhledat úrokové sazby kreditního zůstatku či kontokorentní úročení, na konci stránky je odkaz, který klientovi ihned sdělí aktuální úrokové procento.

V této kategorii účet „Gaudeamus“ poněkud zaostává, internetové stránky Komerční banky obsahují jen velmi strohé informace o tom, komu je produkt určen, klient se ale

⁴⁸ www.csas.cz, www.kb.cz, údaje se vztahují k 27.4.2004

nedozví, jaké jsou hlavní výhody tohoto účtu, zda-li má možnost využití studentského úvěru apod. Těž vyhledávání úročení kreditu či kontokorentu musí potenciální klient hledat v jiné rubrice. Proto si myslím, že po navštívení stránek tohoto produktu může být klient odrazen.

Reklamní brožury obou bank nebudu nehodnotit z hlediska nedostatečných informací (mají pouze reklamní charakter). Dále nebudu hodnotit informační servis na pobočkách jednotlivých bank, který je srovnatelný s oběma bankami. *V této kategorii proto uděluji produktu České spořitelny jeden bod, účet „Gaudeamus“ dostává nula bodů.*

Hodnocení počtu doprovodných produktů, 1 bod:

Podle mého názoru je nabídka produktů srovnatelná, potenciální klient může využít jak služeb internetového a telefonního bankovníctví, kontokorentu, tak i platební karty či studentského úvěru. *Proto hodnotím obě banky shodně a dostávají po jednom bodu.*

Hodnocení kontokorentu, 3 body:

Kontokorent produktu České spořitelny „Student+“ si může klient sjednat až do výše 20 tis.Kč, na rozdíl od účtu „Gaudeamus“, kde se jedná o částku pouze 10 tis.Kč, úročení je s tolerancí desetiny procenta stejné. *Proto z hlediska výše kontokorentu hodnotím účet „Student+“ třemi body, účet „Gaudeamus“ dostává body dva.*

Hodnocení studentského úvěru, 4 body:

Účet „Gaudeamus“ Komerční banky nabízí bezkonkurenční úvěr pro studenty až do výše 500 tis.Kč, což zcela jistě převyšuje konkurenční „Student+“⁴⁹. Díky tomuto faktu se umístil účet „Gaudeamus“ na prvním místě v soutěži *Zlatá koruna*. Podmínky čerpání a splácení jsou stejné v obou případech, taktéž úrokové procento se výrazně neliší, *proto uděluji čtyři body Komerční bance a dva body České spořitelně.*

Hodnocení poplatků, úročení kreditu, 1 bod:

Poplatky za služby přímého bankovníctví internetbanking a telebanking jsou v toleranci 0,10 Kč shodné, poplatky za realizaci trvalých příkazů či bezhotovostní styk

⁴⁹ studentská půjčka u České spořitelny lze sjednat do výše 80 tis.Kč (k 27.4.2004), www.csas.cz

jsou též shodné⁵⁰. Zřízení účtu a vedení je u obou bank zdarma, též platební karta či zřízení trvalého příkazu či povolení inkasa na pobočce nejsou zpoplatněny. Kreditní zůstatek je v obou případech oproti klasickým spořicírovým účtům výhodněji úročen, u obou bank v rozmezí 1,15% - 1,30%. Proto *uděluji oběma bankám po jednom bodu*.

Celkové hodnocení je znázorněno v následující tabulce č.21:

Tab.č.21: Hodnocení studentských účtů KB a ČS.(27.4.2004)

	Česká spořitelna	Komerční banka
Kvalita a dostupnost informací	1	0
Hodnocení počtu doprovodných produktů	1	1
Hodnocení kontokorentu	3	2
Hodnocení studentského úvěru	2	4
Hodnocení poplatků, úročení kreditu	1	1
Celkem	8	8

Pramen: www.csas.cz; www.kb.cz

4.3.2 Spořicírové účty České spořitelny a Komerční banky

Stejně jako u studentských účtů i v této kapitole budu hodnotit úroveň produktů z hlediska počtu balíčkových programů⁵¹, podle charakteru doprovodných produktů, poplatků a úročení. (maximální počet bodů: **20 bodů**).

Hodnocení finančních programů spořicírových účtů, 13 bodů:

Česká spořitelna poskytuje ke spořicírovému účtu celkem dva produkty pro fyzické osoby-občany (viz kapitoly 3.3.3 „Výhodný program“ a 3.3.4 „Komplexní program“) a dva produkty pro podnikatele a malé firmy (viz kapitola 3.3.5 „Profit program“ a kapitola 3.3.6 „Program Profesionál“).

Oproti nabídce Komerční banky však Česká spořitelna zejména v produktech pro nejnáročnější klienty stále ztrácí. Co se týče úročení finančních prostředků na spořicírovém účtu, nejvýhodněji úročený „Komplexní program“ České spořitelny je

⁵⁰ realizace převodu peněz prostřednictvím trvalého příkazu je zpoplatněna částkou 5,- Kč u obou účtů

⁵¹ jednotlivé účty, ke kterým se vážou doprovodné produkty, tyto balíčky jsou různě zpoplatňovány podle charakteru účtu

výhodněji úročen než program Komerční banky s nejvyšším úročením „A-konto“⁵², proto celkově v této kategorii uděluji osm bodů.

Co se týče *Komerční banky*, ta má širokou paletu balíčkových produktů⁵³. Každý program je určen specifickému klientovi. Většina těchto produktů je určena především velmi náročným klientům, podnikatelům a právnickým osobám⁵⁴. *V této oblasti je Komerční banka daleko před Českou spořitelnou, proto uděluji plný počet, tj. třináct bodů.*

Hodnocení kontokorentu, vázaného k spořicímu účtu, 5 bodů:

Výše kontokorentu pro fyzické osoby-občany se u *České spořitelny* pohybuje do 100 tis.Kč s možným navýšením až do výše 300 tis.Kč. Podnikatelé mají možnost čerpání kontokorentu až do výše 500 tis.Kč. Běžné úrokové procento se pohybuje kolem 12,9%. Poplatky za vedení kontokorentu závisí na charakteru balíčku⁵⁵, jinak se od produktů *Komerční banky* výrazně neliší⁵⁶. Výše kontokorentu podnikatelů využívajících služeb *Komerční banky* je srovnatelná s nabídkou *České spořitelny*, výše kontokorentu, kterou disponují fyzické osoby-občané, je v *Komerční bance* nižší⁵⁷. *Proto hodnotím Českou spořitelnu pět bodů, Komerční bance uděluji body čtyři.*

Hodnocení poplatků, spojených s finančními programy zkoumaných bank, 2 body:

Vzhledem k rozmanitosti produktů spojených s finančními balíčky *Komerční banky* jsou poplatky za jejich vedení o něco vyšší, např. u programu „A-konto“ klient měsíčně zaplatí 200,- Kč. Nejvíce klient *České spořitelny* zaplatí za „Komplexní program“ a to 90,- Kč. Co se týče hotovostních výběrů, i zde je *Komerční banka* oproti *České spořitelně* o něco dražší. Výše poplatků za účetní položky uskutečněné pomocí služeb přímého bankovníctví jsou u obou bank velmi podobné, taktéž u výběrů z bankomatu či

⁵² závisí na výši finančních prostředků, prostředky programu A-konto jsou úročeny 1,05% nad jeden mil.Kč, prostředky Komplexního programu jsou úročeny 1,2% nad 500 tis.Kč

⁵³ celkem 12 balíčků ke spořicímu účtu, např.: A-konto, Komfort, Excelent, Ideal, Optimum, Premium či Perfekt konto, dále viz www.kb.cz: rychlé vyhledávání produktů

⁵⁴ balíček **Premium** například nabízí asset manažera, který bude osobně spravovat klientova aktiva nad 10 mil.Kč, kartu American Express, prémiovou úrokovou míru klientova kontokorentu, program **Excelent** nabízí např. debet do 500 tis.Kč, asistenční služby ÚAMK, bonusový program ČSA OK PLUS Frequent Flyer atd.

⁵⁵ např. u Výhodného programu je vedení kontokorentu zdarma, u běžného spořicího účtu je měsíční poplatek za kontokorent 10,-Kč/měsíc

⁵⁶ úrokové procento u kontokorentu klientů *Komerční banky* se pohybuje od 13% do 15%.

⁵⁷ S odvoláním na dostupnost a úplnost informací na www.kb.cz

realizovaných trvalých příkazů. *České spořitelně proto uděluji dva body, Komerční bance bod jeden.*

Celkové hodnocení je graficky znázorněno v tab.č.22:

Tab.č.22: Hodnocení spořicírových účtů ČS a KB (27.4.2004)

	Česká spořitelna	Komerční banka
Hodnocení finančních programů spořicírových účtů	8	13
Hodnocení kontokorentu	5	4
Hodnocení poplatků	2	1
Celkem	15	18

Pramen: www.csas.cz; www.kb.cz

4.4 Hodnocení investičních příležitostí

Investování do podílových fondů je, zvláště s trendem poslední doby, velmi významným produktem, dále svědčí o vyspělosti a kvalitě dané banky, proto jsem tuto kategorii hodnotil nejvyšším počtem bodů ze všech zkoumaných (maximální výše bodů: **20 bodů**). V této kapitole opět budu hodnotit kvalitu a přístup informací, které zcela jistě ovlivní segment klientů, dále investiční příležitosti, které obě banky nabízejí a jejich kvalitu. Jednotlivé charakteristiky budu opět hodnotit z hlediska zajímavosti pro klienta a náročnosti na informace a orientaci v dané oblasti.

Hodnocení dostupnosti a kvality informací, 4 body:

Jak jsem již v předchozích kapitolách zmínil, nedostatečné či nepřehledné informace mohou být pro „obyčejného“ klienta-občana bariérou pro vstup do určité banky. *Česká spořitelna* ve všech zkoumaných oblastech převyšuje Komerční banku pro svou jednoduchost a přehlednost. Co se týče **podílových fondů**, internetové stránky obsahují základní informace o jednotlivých fondech různých trhů, kam fondy investují, jaké je jejich zhodnocení. Internetové stránky *Komerční banky* sice též obsahují základní informace, ale tím to končí. Chybí informace o tom, kam fond investuje, jaké je zhodnocení, nebo je velmi obtížné tyto informace najít.

V kvalitě informací⁵⁸ týkajících se **investování na burzách s cennými papíry**⁵⁹ jsou obě banky na srovnatelné úrovni. Stránky Komerční banky navíc obsahují tiskové zprávy a komentáře, které mohou pomoci klientovi analyzovat situaci při investování do akcií. V této oblasti je však patrné, na jaký segment klientů se Česká spořitelna orientuje, neboť oproti Komerční bance její internetové stránky týkající se tohoto investování, obsahují navíc základní kurs pro investora-nováčka jak obchodovat na burze. Proto jednoduchost a přehlednost či vyšší kvalitu informací, může být tento aspekt konkurenční výhodou České spořitelny v získání klienta. Proto *uděluji v této kategorii České spořitelně čtyři body a Komerční bance body tři.*

Hodnocení investičních příležitostí v podílových fondech, 10 bodů:

Jak jsem již uvedl v kapitole 3.4.1 *Investiční společnost České spořitelny* ISČS, *Česká spořitelna* nabízí klientům přes dvanáct investičních příležitostí investování do podílových fondů s velmi přehlednými a zcela postačujícími informacemi. *Komerční banka* též nabízí investování na všech trzích podílových fondů (smíšené, dluhopisové, smíšené, akciové), což je srovnatelné s Českou spořitelnou. Ta však ve své nabídce vyniká dalšími programy, kterých je několik v portfoliu nabídky jednotlivých podílových trhů⁶⁰ podle jejich oblasti investování a vyplývající výnosnosti a rizika. Proto *uděluji České spořitelně deset bodů a Komerční bance bodů šest.*

Hodnocení investování na burzách cenných papírů, 6 bodů:

Investování na akciových burzách je velmi náročné na informace, objemy investovaných peněz a s rizikem spojeným s investováním, je běžnými klienty mnohem méně využíváno než jednodušší investování v podílových fondech. Proto je hodnoceno pouze maximálním počtem šesti bodů.

Obě banky mají velmi propracovaný systém investování na burze, též poskytují velmi kvalitní poradenství, proto *uděluji oběma bankám maximální počet šesti bodů*. Výsledné hodnocení za hodnocení investičních příležitostí je znázorněno v následující tabulce č.23:

⁵⁸ analytické zprávy, podnikové analýzy, tiskové zprávy a komentáře

⁵⁹ obě banky se zaměřují zejména na obchodování s akciemi na Burze cenných papírů Praha (BCPP)

⁶⁰ např. z dluhopisových trhů nabízí Česká spořitelna čtyři programy: Sporobond, Bondinvest, Trendbond a ČS korporátní dluhopisový fond

Tab.č.23: Hodnocení investičních příležitostí (27.4.2004)

	Česká spořitelna	Komerční banka
Hodnocení dostupnosti a kvality informací	4	3
Hodnocení investičních příležitostí v podílových fondech	10	6
Hodnocení investování na burzách cenných papírů	6	6
Celkem	20	15

Pramen: www.csas.cz; www.kb.cz

4.5 Hodnocení produktů stavebního spoření

Stavební spoření je od svého vzniku nejvýnosnějším investičním produktem s příspěvkem státu, poměrně vysokým úročením naspořených prostředků a s velmi nízkým rizikem ztráty vkladů, proto nesmí chybět spolu s penzijním připojištěním v hodnocení bankovních produktů. Hodnotím stavební spoření fyzických osob (maximální výše bodů: **20 bodů**).

Hodnocení kapitálového zhodnocení investic, 10 bodů:

Zhodnocení investic stavebního spoření Komerční banky „Modrá pyramida“ je shodné s produktem České spořitelny „Buřinka“. Státní příspěvek je též stejný, neboť je dán zákonem o stavebních spořitelnách⁶¹. Proto *dostávají oba produkty shodný počet deseti bodů*.

Hodnocení úvěrů ze stavebního spoření, 10 bodů:

Komerční banka nabízí svým klientům více úvěrů ze stavebního spoření než Česká spořitelna (více než pět produktů pro fyzické osoby, Česká spořitelna nabízí základní tři programy viz kapitola 3.4.2 *Stavební spořitelna České spořitelny*), které jsou specifické jak minimální naspořenou částkou potřebnou pro získání úvěru, tak účelem a úročením. Úvěr ze stavebního spoření Komerční banky je např. úročen již od 3%, což je méně než u úvěru spojeného s programem „Buřinka“⁶². Klient Komerční banky může dále žádat o státní dotaci⁶³ při požádání o úvěr „Ekoprogram“, který je určen na financování ekologického

⁶¹ podle zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření

⁶² Česká spořitelna uvádí úrokovou míru od 4,75%

⁶³ stát může klientovi udělit dotaci na ekologické vytápění až do výše 50% pořizovací ceny

vytápění. Proto uděluji produktu Komerční banky „Modrá pyramida“ deset bodů a „Buřince“ pouze bodů šest. Celkové hodnocení je znázorněno v následující tabulce č.24:

Tab.č.24: Hodnocení produktů stavebního spoření (27.4.2004)

	Česká spořitelna	Komerční banka
Hodnocení kapitálového zhodnocení investic	10	10
Hodnocení úvěrů ze stavebního spoření	6	10
Celkem	16	20

Pramen: www.csas.cz; www.kb.cz

4.6 Hodnocení produktů hypotečních úvěrů

Poptávka po tomto produktu je v posledním roce velmi vysoká zvláště k historicky nejnižším úrokovým mírám (viz kapitola 3.2 *Finanční ukazatelé*). Právě díky nízkým úrokovým mírám, možnosti uplatnění daňových odpisů či státní podpory⁶⁴ umožňuje tento produkt klientům financovat koupi, rekonstrukci, přestavbu bytu či rodinného domu nebo může sloužit pro nákup pozemku či stavbu nového domu.

Díky výše uvedeným charakteristikám hodnotím hypoteční úvěry srovnatelně s investicemi nejvyšším možným bodovým ohodnocením (maximální výše bodů: **20 bodů**).

Hodnocení poplatků, 2 body:

V tomto aspektu je překvapivě *Komerční banka* výhodnější, neboť klient zaplatí za vyhodnocení žádosti o úvěr jednorázový poplatek 2000,-Kč, poté za zpracování úvěru 0,8% z výše úvěru (min. 4000,-Kč do výše 25000,-Kč). Klient *České spořitelny* zaplatí za vyřízení hypotečního úvěru 0,9% z výše úvěru (min. 9500,-Kč do výše 25000,- Kč). Správa a vedení hypotečního úvěru je u obou bank zpoplatněna částkou 150,- Kč měsíčně.

Díky výše popsaným skutečnostem uděluji produktu *Komerční banky* dva body, *Česká spořitelna* dostává bod jeden.

⁶⁴ 244/1995 Sb. ve znění pozdějších předpisů, nebo nařízení vlády 249/2002 Sb. ve znění pozdějších předpisů

Hodnocení úrokových měr hypotečních úvěrů, 8 bodů:

Výše úrokových měr závisí na době jejich fixace. Proto obě banky nabízejí celou škálu hypotečních produktů, jež se liší právě dobou fixace úrokových měr a tudíž i jejich výší.

Česká spořitelna nabízí k hypotečnímu úvěru nejnižší úrokové míry a to 2,99% u hypotéky „Hypohit“ s pevnou fixací na 1 rok⁶⁵. Úrokové míry se tedy pohybují v rozmezí 2,99%-5,99% (hypotéka „Nové Top bydlení“ s fixovanou úrokovou mírou 15 let, 5,99%). Hypotéky Komerční banky jsou úročeny vyšším úrokovým procentem, v kombinaci se stavebním spořením je možno získat hypoteční úvěr od 3%-5%⁶⁶. Proto *uděluji České spořitelně osm bodů a Komerční bance bodů šest.*

Hodnocení kvality nabízených hypotečních úvěrů, 10 bodů:

Obě zkoumané banky nabízejí téměř shodný počet hypotečních produktů, Komerční banka navíc pro klienty připravila překlenovací hypoteční úvěr, kombinaci překlenovacího úvěru ze stavebního spoření a hypotečního úvěru. Produkty se od sebe liší dobou splatnosti, většinou na dobu 25 let, hypotéku Komerční banky „Plus“ je možno splácet dokonce až po dobu 30 let. Hypoteční úvěry se poskytují standartně od 200 tis. do 70% ceny zastavené nemovitosti u Komerční banky, u programu „Plus“ do 100%. Úvěry České spořitelny jsou poskytovány od 300 tis. do 90% ceny nemovitosti, u programu „Bonus“ do 100%.

Až na maximální výši hypotečních úvěrů, kde Česká spořitelna nabízí lepší podmínky jsou hypotéky srovnatelné, proto *uděluji České spořitelně deset bodů, Komerční bance bodů osm.*

Celkové hodnocení hypotečních úvěrů je znázorněno v následující tabulce č.25:

⁶⁵ s delší fixací se úroková míra zvyšuje, u hypotéky Hypohit je fixovaná úroková míra na tři roky 3,99%. Úroky se liší podle charakteru programu

⁶⁶ týká se programu Kredit, který v kombinaci se stavebním spořením nabízí úrokové míry již od 3% (program Kredit se umístil v soutěži Zlatá koruna na 3.místě)

Tab.č.25: Hodnocení hypotečních úvěrů

	Česká spořitelna	Komerční banka
Hodnocení poplatků	1	2
Hodnocení úrokových měr hypotečních úvěrů	8	6
Hodnocení kvality nabízených hypotečních úvěrů	10	8
Celkem	19	16

Pramen: www.csas.cz; www.kb.cz

4.7 Hodnocení ostatních úvěrů

V předchozích kapitolách jsem již srovnával základní typy úvěrů pro občany (kontokorentní, úvěry spojené se stavebním spořením a hypoteční úvěry), kdy v celkovém hodnocení úvěrů získala Česká spořitelna 30 bodů (5 + 6 + 19), Komerční banka též 30 bodů (3 + 10 + 16). V této kapitole ještě zhodnotím hotovostní úvěr pro fyzické osoby.

Jak vidno z výsledků, největší váhu měly hypoteční úvěry (20 bodů), pak úvěry ze stavebního spoření (10 bodů) a hotovostní úvěry (10 bodů), nejméně hodnoceny byly kontokorentní úvěry vázané ke sporožirovému účtu (5 bodů).

Posledním typem úvěru, který budu hodnotit je hotovostní úvěr určený fyzickým osobám (maximální výše bodů: **10 bodů**).

Hodnocení poplatků, 2 body:

Hotovostní úvěry České spořitelny jsou zpravidla zpoplatňovány částkou vypočítanou z výše úvěru vynásobenou koeficientem 0,2 (od 400,-Kč do 7000,-Kč), spotřebitelské úvěry Komerční banky mají nižší hranici vyšší (od 800,-Kč do 5000,-Kč) vypočítanou z hodnoty úvěru vynásobenou koeficientem 0,3. Komerční banka však nabízí produkt „Perfektní půjčka“, kde klient neplatí za vyřízení ani správu úvěru žádný poplatek.

Co se týče úročení, hotovostní úvěry jsou zpravidla úročeny minimální úrokovou sazbou v rozpětí 7%-9,9%, většinou však bývají větší, neboť jsou tvořeny systémem na přepážkách podle zadaných informací o klientovi (věk, pohlaví, rodinný stav, příjem, jak dlouho je klientem banky, zda mu chodí plat na účet dané banky atd.). Komerční banka však u spotřebitelských úvěrů poskytuje ve spolupráci s firmami Koryna a.s. či firmou

Sykora spol.s r.o. zvýhodněné úročení na nákup nábytku, taktéž při nákupu u společnosti Bramac, která vyrábí střechy a střešní okna je úrokové procento zvýhodněno.

Podmínky pro získání a čerpání hotovostních úvěrů jsou podobné, avšak díky produktu „Perfektní půjčka“ a zvýhodněným sazbám u vybraných spotřebitelských úvěrů, *uděluji Komerční bance dva body, České spořitelně bod jeden.*

Portfolio hotovostních úvěrů jednotlivých bank, 8 bodů:

Obě banky mají velké portfolio úvěrových produktů od spotřebitelských úvěrů přes nákupní úvěry, až po úvěry z kreditních karet, které se od sebe výrazně neliší. Proto *obě banky dostávají shodně po osmi bodech.* Hodnocení ostatních úvěrů je znázorněno v následující tabulce č.26:

Tab.č.26: Hodnocení ostatních úvěrů (27.4.2004)

	Česká spořitelna	Komerční banka
Hodnocení poplatků	1	2
Portfolio hotovostních úvěrů jednotlivých bank	8	8
Celkem	9	10

Pramen: www.csas.cz; www.kb.cz

4.8 Celkové hodnocení zkoumaných bank a návrh řešení

Jak je patrné z tabulky č.27, tak v celkovém hodnocení vyšly obě banky se shodným počtem bodů, kdy Česká spořitelna i Komerční banka dostaly shodně 87 bodů z celkového počtu 100 bodů. Česká spořitelna byla lepší v investičních příležitostech zejména díky podílovým fondům a v hypotékách. Komerční banka zase nabízí klientům kvalitnější a rozmanitější spořicí účty a úvěry ze stavebního spoření.

Celkové hodnocení zkoumaných produktů je znázorněno v tab.č.27:

Tab.č.27: Celkové hodnocení zkoumaných bank (27.4.2004)

	Česká spořitelna	Komerční banka
Hodnocení studentských účtů	8	8
Hodnocení sporožirových účtů	15	18
Hodnocení investičních příležitostí	20	15
Hodnocení produktů stavebního spoření	16	20
Hodnocení hypotečních úvěrů	19	16
Hodnocení ostatních úvěrů	9	10
Celkem	87	87

Pramen: www.csas.cz; www.kb.cz

Jak jsem již zmínil v úvodu této kapitoly, Česká spořitelna a.s. se zpočátku velmi lišila skladbou produktů a zaměřením od svého konkurenta Komerční banky a.s. V poslední době, zejména po dokončení privatizace obou bank a vstupu zahraničního partnera, který s sebou přinesl filosofii nového řízení a know-how, se však obě banky snaží skladbou svých produktů pokrýt celý segment od běžných klientů přes podnikatele a náročnější klientelu až ke komerční klientele a podnikům. Přesto je i dnes patrné, jakým směrem se v minulosti obě banky ubíraly.

Komerční banka se v minulosti zaměřovala na komerční klientelu a podnikatele, v čemž zcela jistě strukturou produktů převyšuje svého konkurenta dodnes. V době univerzalizace produktů je však patrné, že Komerční banka lehce zaostává za svým partnerem co se týče služeb nabízených běžným klientům. Jsou to *především jednoduchost a srozumitelnost dostupných informací na internetu*, které mohou být bariérou pro vstup klienta do banky, který se zajímá o základní informace o produktech a poplatcích a spoléhá na svůj výběr a úsudek, který si může v klidu doma u počítače vytvořit a na základě primárních informací z webových stránek i zúžit a teprve poté se blíže informovat v bance.

Z dalších produktů, kterým by měla Komerční banka věnovat více úsilí, jsou zejména *hypoteční úvěry* běžných klientů, kde by měla Komerční banka snížit úrokové míry, které by se tak dostaly na úroveň České spořitelny a zvýšit maximální výši poskytovaného úvěru ze 70% na 90% hodnoty zastavené nemovitosti, které jsou nabízeny Českou spořitelnou.

Z hodnocení investičních příležitostí je patrné, že i zde má Komerční banka jisté rezervy. Je to především nabídka investování v podílových fondech, která je Českou spořitelnou velmi přehledně a srozumitelně popsána a poskytuje klientovi dostatečné informace, které jsou potřeba pro vstup do investování v podílových fondech. Dále je to skladba nabízených investičních příležitostí podílových fondů, kde má klient mnohem více možností k investování, zejména z hlediska trhu, výnosů a rizika.

Co se týče *České spořitelny*, i zde jsou patrné nedostatky. Komerční banka je velmi silná zejména v nabídce produktů stavebního spoření jako jsou například úvěry z tohoto spoření, dále pak v nabídce finančních balíčků lepším a náročnějším klientům jako jsou podnikatelé či firmy. Tento segment, i když menší, ale movitější, je velmi důležité pokrýt, proto by se cíle České spořitelny měly do budoucna zaměřit právě tímto směrem za udržování vysokého standartu ostatních produktů. Též je nutno dále pokračovat ve vytváření produktů pro komerční klientelu a firmy, jako jsou zejména určité investiční programy, financování a podpora exportu.

V době rozmachu nabídky produktů spoření ale i hypoték a výhodných úvěrů k řešení bytové otázky by Česká spořitelna též měla *rozšířit portfolio poskytovaných úvěrů ze stavebního spoření* zejména z hlediska účelu a výhodnějších úrokových měr, které nalákají více klientů. V tomto nabízí Česká spořitelna pouze základní produkty.

Závěr

Toto téma jsem si zvolil zejména proto, že díky dynamickému vývoji produktů bank a jejich poplatků nelze sehnat žádnou publikaci, která by se zabývala jejich základním hodnocením. Má práce by tedy měla tento nedostatek alespoň co se týče těch nejzákladnějších produktů nahradit.

Na počátku mé práce jsem se zaměřil zejména na postavení bank v ekonomice a na charakteristiku českého bankovního prostředí, ve které jsem se věnoval zejména historii českého bankovníctví od středověku až dodnes a restrukturalizaci a privatizaci českých bank. Zejména procesy restrukturalizace a privatizace byly nezbytné pro vytvoření konkurenčního bankovního systému v dobách sílící globalizace.

V praktické části jsem se zaměřil na charakteristiku České spořitelny a.s. a jejich základních produktů pro fyzické osoby-občany. V poslední kapitole praktické části jsem pak porovnal zkoumanou banku s konkurenční Komerční bankou a.s. z hlediska jejich historie, zaměření a nabízených nejběžnějších produktů. Z konečného hodnocení jsem poté navrhl strategii, jak by měly být jisté nedostatky a slabé stránky obou bank řešeny.

Obecně jsem došel k názoru, že díky procesu restrukturalizace a privatizace českého bankovníctví, který, ač nepříjemný a drahý, přinesl silný zahraniční kapitál a know-how, je české bankovníctví připraveno na vstup do Evropské unie.

Česká spořitelna a.s. a Komerční banka a.s. prošly jako celé bankovníctví velkým vývojem plným „pokusů a omylů“, který pramenil z nedostatečných zkušeností při přechodu na tržní ekonomiku. Nyní patří mezi jedny z největších a nejsilnějších tuzemských bank, které nabízejí širokou škálu produktů a služeb vysoké kvality.

Při zpracování této práce jsem čerpal zejména z knihy Dějiny bankovníctví v českých zemích od Františka Vencovského, dále pak z knihy Bankovníctví I od paní Bohuslavy Šenkýřové a v neposlední řadě z mnoha internetových zdrojů a odborného tisku.

POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE

- [1] VENCOVSKÝ, F.: Dějiny bankovníctví v českých zemích. Bankovní institut a.s. Praha. 1999, ISBN 80-7265-030-0
- [2] ŠENKÝŘOVÁ, B.: Bankovníctví. 1. vydání. Grada. Praha. 1997, ISBN 80-7169-464-9
- [3] SAMUELSON, P.A. - NORDHAUS, W.D.: Ekonomie. Svoboda. Praha. 1992, ISBN 80-205-0494-X
- [4] PALOUČEK, S.: České bankovníctví na přelomu tisíciletí. Ethics. Ostrava. 1999
- [5] Ekonom. Rubrika: Sonda. 9.10.2003. s.134
- [6] www.csas.cz
- [7] www.ies.fsv.cuni.cz
- [8] www.zpravodaj.cz
- [9] informační letáky České spořitelny

SEZNAM TABULEK

- Tabulka č.1:** Vývoj klasifikovaných úvěrů českého bankovního sektoru
- Tabulka č.2:** Vývoj korunových primárních vkladů největších bank v ČR
- Tabulka č.3:** Aktiva odkoupená Českou finanční a.s.
- Tabulka č.4:** Výdaje FNM na oddlužení bank
- Tabulka č.5:** Základní informace České spořitelny a.s.
- Tabulka č.6:** Meziroční srovnání poskytnutých úvěrů Českou spořitelnou a.s.
- Tabulka č.7:** Finanční ukazatelé České spořitelny a.s.
- Tabulka č.8:** Pásmové úročení zůstatků “Komplexního programu”
- Tabulka č.9:** Poplatky za správu a vedení účtu pro podnikatele
- Tabulka č.10:** Úrokové míry u překlenovacího úvěru ze stavebního spoření
- Tabulka č.11:** Úrokové míry u překlenovacího úvěru “MAXITREND”
- Tabulka č.12:** Způsob zajištění u překlenovacího úvěru ze stavebního spoření
- Tabulka č.13:** Zajištění úvěru ze stavebního spoření nad 150.000 Kč
- Tabulka č.14:** Očekávané kapitálové zhodnocení pro kapitálové pojištění “KAPITÁL”
- Tabulka č.15:** Připojištění k flexibilnímu pojištění “FLEXI”
- Tabulka č.16:** Výše měsíčního státního příspěvku k penzijnímu připojištění
- Tabulka č.17:** Daňová výhoda u příspěvku účastníka z penzijního připojištění
- Tabulka č.18:** Předpokládané výnosy penzijního připojištění
- Tabulka č.19:** Poplatky za vedení hotovostního úvěrového účtu ČS
- Tabulka č.20:** Výše úrokových sazeb u hotovostního úvěru ČS
- Tabulka č.21:** Hodnocení studentských účtů ČS a KB
- Tabulka č.22:** Hodnocení spořicího účtů ČS a KB
- Tabulka č.23:** Hodnocení investičních příležitostí
- Tabulka č.24:** Hodnocení produktů stavebního spoření
- Tabulka č.25:** Hodnocení hypotečních úvěrů
- Tabulka č.26:** Hodnocení ostatních úvěrů
- Tabulka č.27:** Celkové hodnocení zkoumaných bank

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Obrázek č.1: Rozdělení peněz

Obrázek č.2: Bankovní služby, operace, produkty

Obrázek č.3: Struktura obchodních bank

Obrázek č.4: Dceřiné společnosti obchodních bank

Obrázek č.5: Roční zhodnocení peněžního fondu ESPA

Obrázek č.6: Roční zhodnocení podílového fondu Sporoinvest

Obrázek č.7: Roční zhodnocení podílového fondu Trendbond

Obrázek č.8: Roční zhodnocení podílového fondu Sporobond

Obrázek č.9: Roční zhodnocení podílového fondu Sporomix

Obrázek č.10: Roční zhodnocení podílového fondu Sporotrend

Graf č.1: Vývoj podílu Pojišťovny České spořitelny na trhu penzijního připojištění

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č.1: Seznam bank, kterým byla udělena bankovní licence v České republice

Příloha č.2: Banky z hlediska účasti zahraničních či domácích subjektů

Příloha č.3: Přehled historie České spořitelny a.s.

Příloha č.4: Poplatky k sporožirovému účtu soukromé klientely České spořitelny a.s.

Příloha č.5: Poplatky za vedení „Výhodného programu“ České spořitelny a.s.

Příloha č.6: Poplatky za vedení „Komplexního programu“

Příloha č.7: Poplatky k běžnému účtu komerční klientely České spořitelny a.s.

Příloha č.1: Seznam bank, kterým byla udělena bankovní licence v České republice

Seznam bank, kterým byla udělena bankovní licence v České republice

I. Banky aktivní

Banka	Udělení licence:
ABN AMRO Bank	2.6.1992
Citibank, a.s.	15.1.1991
COMMERZBANK Aktiengesellschaft, pobočka Praha	23.11.1992
CREDIT LYONNAIS BANK PRAHA, a.s.	2.6.1992
Česká exportní banka, a.s.	10.2.1995
Česká spořitelna, a.a.	1.1.1969
Českomoravská hypoteční banka, a.s.	1.1.1991
Českomoravská stavební spořitelna, a.s.	25.8.1993
Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.	27.1.1992
Československá obchodní banka, a.s.	1.1.1965
Dresdner Bank CZ, a.s.	18.9.1991
Deutsche Bank Aktiengesellschaft Filiale Prag, organizační složka	20.10.1993
eBanka, a.s.	28.12.1990
GE Capital Bank, a.s.	18.5.1998
HSBC Bank plc - pobočka Praha	13.6.1996
HVB Bank Czech Republic, a.s.	19.5.1992
HYPO stavební spořitelna, a.s.	13.6.1994
IC Banka, a.s.	5.11.1992
Interbanka, akciová společnost	28.12.1990
ING Bank, N.V.	17.12.1992
J&T Bank, a.s.	27.8.1992
Komerční banka, a.s.	27.12.1989
Plzeňská banka, a.s.	23.11.1992
První městská banka, a.s.	5.11.1992
Raiffeisenbank, a.s.	15.6.1993
Raiffeisenbank im Stiftland eG pobočka Cheb, odštěpný závod	19.9.1993

Raiffeisen stavební spořitelna, a.s.	30.7.1993
Sparkasse Mühlviertel - West banka, a.s. pobočka České Budějovice	1.11.1993
Stavební spořitelna České spořitelny, a.s.	13.6.1994
Union banka, a.s.	24.6.1991
Volksbank CZ, a.s.	20.10.1993
Všeobecná stavební spořitelna Komerční banky, a.s.	1.12.1993
Všeobecná úvěrová banka, a.s., pobočka Praha	14.1.1993
Waldviertler Sparkasse von 1842 pobočka	9.7.1993
Wüstenrot hypoteční banka a.s.	31.10.2002
Wüstenrot - stavební spořitelna a.s.	17.9.1993
Živnostenská banka a.s.	1868

II. Banky neaktivní

Banka	Udělení licence:	Odnětí licence:
AB Banka, a.s., v likvidaci	28.12.1990	15.12.1995
Agrobanka Praha, a.s. v likvidaci	14.2. 1990	2.9.1998
Banka Bohemia, a.s. - v likvidaci		25.1.1991 valná hromada rozhodla dne 28.6.1994 o zrušení s likvidací
Baska, a.s., v likvidaci	30.8.1990	31.3.1997
COOP BANKA, a.s., v likvidaci	27.9.1991	6.5.1998
Česká banka, akciová společnost Praha - v likvidaci	30.12.1991	15.12.1995
Ekoagrobanka, a.s., v likvidaci	31.10.1990	31.5.1997
Kreditní a průmyslová banka, a.s.	30.10.1990	31.8.1995
Kreditní banka Plzeň, a.s. - v likvidaci	28.12.1990	8.8.1996
Moravia banka, a.s.	12.5.1992	9.11.1999
Pragobanka, a.s.	11.9.1990	24.10.1998
První slezská banka a.s., v likvidaci	30.6.1992	13.5.1996
Realitbanka, a.s.	25.6.1991	17.4.1997

UNIVERSAL BANKA, a.s.	27.1.1993	10.2.1999
Velkomoravská banka, a.s.	15.9.1992	10.7.1998

III. Banky zaniklé bez likvidace

Banka	Udělení licence:	Odnětí licence:
Bank Austria, a.s.	22.3.1991	30.6.1998
Bank Austria Creditanstalt	5.2.1991	1.10.2001
Czech Republic, a.s.		
HYPO - BANK CZ a.s.	1.11.1991	31.12.1998
Poštovní banka a.s.	1.1.1991	1.1.1994
Westdeutsche Landesbank (CZ), a.s.	23.5.1996	20.1.1998

IV. Banky zaniklé s likvidací

Banka	Udělení licence:	Odnětí licence:
Evrobanka, a.s.	3.5.1998	7.3.2001

V. Pobočky, jejichž licence zanikla

Pobočka	Udělení licence:	Odnětí licence:
SOCIETE GENERALE, pobočka Praha	1.1.1998	31.3.2002

VI. Bývalé banky působící již jen jako a.s. bez licence

Banka	Udělení licence:	Odnětí licence:
Banka Haná, a.s.	11.1.1991	1.12.2000
Foresbank, a.s.	15.6.1993	1.3.1999
Erste bank Sparkassen (CR) a.s.	24.12.1992	30.9.2000
IP banka, a.s.	1.1.1990	7.8.2002
SOCIETE GENERALE BANKA, a.s.	1.12.1990	18.11.1999

Banky z hlediska účasti zahraničních či domácích subjektů

I. Banky s převážně (více než 50%) českou účastí (duben 2004)

eBanka, a.s.

První městská banka, a.s.

Česká exportní banka, a.s.

Českomoravská hypoteční banka, a.s.

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.

Českomoravská stavební spořitelna, a.s.

Stavební spořitelna České spořitelny, a.s.

HYPO stavební spořitelna, a.s.

Všeobecná stavební spořitelna Komerční banky, a.s.

II. Banky s převážně (více než 50%) zahraniční účastí (duben 2004)

Citibank, a.s.

CREDIT LYONNAIS BANK PRAHA, a.s.

Česká spořitelna, a.s.

Československá obchodní banka, a.s.

Dresdner bank CZ, a.s.

GE Capital Bank, a.s.

HVB Bank Czech Republic, a.s.

IC Banka, a.s.

Interbanka, akciová společnost

J&T Banka, a.s.

Komerční banka, a.s.

Raiffeisenbank, a.s.

Raiffeisen stavební spořitelna, a.s.

Volksbank CZ, a.s.

Wüstenrot - stavební spořitelna, a.s.

Wüstenrot hypoteční banka, a.s.

Živnostenská banka, a.s.

Historie České spořitelny, a.s.

- více než 170 let tradice

- 1825** (12.února) V Praze zahájila činnost Spořitelna Česká - Böhmische Sparkasse, nejstarší právní předchůdce dnešní České spořitelny, a.s.
- 1844** V rakouské monarchii přijat zákon o spořitelnách, který jim striktně určil pouze roli strážce svěřených peněz a jejich aktivní obchody, tedy i úvěrovou činnost , omezil na minimum.
- 1858** Založení první občanské záložny v Čechách ve Vlašimi.
- 1875** Zahájení činnosti Městské spořitelny Pražské.
- 1920-30** Zlatá éra československého spořitelnictví - významná role právních předchůdců spořitelny při vytváření moderního bankovníctví na Slovensku a Podkarpatské Rusi, financování levných a kvalitních bytů pro chudší vrstvy.
- 1924** Účast československých spořitel na 1. Mezinárodním sjezdu spořitel v Miláně.
- 1935-45** Násilné slučování československých peněžních ústavů.
- 1948** Zestátnění institucí působících na veřejnoprávním nebo družstevním základě.
- 1953** Vytvoření soustavy státních spořitel.
- 1967** Sloučení soustavy státních spořitel v jeden peněžní ústav.
- 1968** V souvislosti s federativním uspořádáním Československa vznik dvou samostatných subjektů - České státní spořitelny a Slovenské státní spořitelny.
- 1991** (27. prosince) Založení České spořitelny jako akciové společnosti.
- 1992** Privatizace České spořitelny v rámci první vlny kupónové privatizace, do které bylo nabídnuto 37 procent akcií společnosti (podíly získalo 40.000 individuálních držitelů investičních kupónů a 90 investičních privatizačních fondů). Dalších 40 procent majetku si ponechal stát, reprezentovaný Fondem národního majetku, 20 procent akcií obdržely bezúplatným převodem města a obce v České republice, 3 procenta majetku tvořila rezerva na případné restituce.
- 1994** Navýšení základního jmění České spořitelny z 5,6 miliardy na 7,6 miliardy korun.

- 1997** Česká spořitelna emitovala globální depozitní poukázky (GDR) v objemu, který v době vydání GDR představoval 6,7 % základního jmění České spořitelny.
- 1998** Evropská banka pro obnovu a rozvoj vstoupila do ČS odkupem 9 mil. akcií, což reprezentovalo 11,8 % základního jmění ČS, po navýšení základního jmění v roce 1999 to představuje 5,92 % základního jmění.
- 1999** Navýšení základního jmění ze 7,6 miliardy na 15,2 miliardy korun.
- 2000** Dokončení privatizace prodejem rakouské bance Erste Bank Sparkassen (CR)

Příloha č.4: Poplatky k spořicímu účtu soukromé klientely České spořitelny a.s.

Poplatky k spořicímu účtu soukromé klientely České spořitelny a.s.

I. Poplatky za transakce provedené kartou u všech typů účtů (k 1.1.2004)

platba kartou u obchodníka	zdarma
účetní položka vzniklá použitím karty	zdarma
výběr hotovosti debetní a charge kartou z bankomatu České spořitelny	6,- Kč
výběr hotovosti z mimospořitelních bankomatů v ČR	25,- Kč + 0,5 % z vybírané částky
výběr hotovosti mezinárodními debetními kartami z bankomatu kterékoliv banky v rámci finanční skupiny ERSTE BANK GROUP	25,- Kč + 0,5 % z vybírané částky
výběr hotovosti z bankomatu v zahraničí	100,- Kč+0,5 % z vybírané částky

II. Poplatky za účetní položky (k 1.1.2004)

zřízení spořicího účtu	zdarma
správa a vedení účtu Sporojunior a Sporostudent	zdarma
správa a vedení spořicího účtu měsíčně:	
- se sjednanou službou přímého bankovníctví	zdarma
- bez sjednané služby přímého bankovníctví	20,- Kč
správa a vedení kontokorentního úvěru ke spořicímu účtu na dobu neurčitou *)	10,- Kč
vyhotovení každého pravidelného výpisu *)	5,- Kč
odeslání každého pravidelného výpisu	poštovné
příprava každého pravidelného výpisu k vydání na pobočce	45,- Kč

* netýká se účtu Student+

III. Poplatky za bezhotovostní operace a trvalé příkazy (k 1.1.2004)

platba kartou u obchodníka	zdarma
výběr hotovosti debetní a charge kartou z bankomatu České spořitelny	6,- Kč
výběr hotovosti dokladem na přepážce	15,- Kč (u výběru do 15 tis. Kč včetně, nebo od 500 tis. včetně, navíc dalších 30,- Kč)
zřízení trvalého příkazu	zdarma
změna, zrušení trvalého příkazu z podnětu klienta	
zadaná prostřednictvím služby přímého bankovníctví	zdarma
na pobočce	30,- Kč

IV. Poplatky za účetní položky

Vzniklá použitím karty	zdarma
Vzniklá použitím služby:	
Servis 24 -Telebanking	2,- Kč
Telefonní bankéř	3,50 Kč
Internetbanking	2,- Kč
Vzniklá použitím ostatních služeb přímého bankovníctví	2,- Kč
Účetní položka vzniklá realizací:	
trvalého příkazu	5,- Kč
za došlou bezhotovostní platbu	5,- Kč
za příkaz v Kč za podaný prostřednictvím sběrného boxu, zaslaný poštou, hotovostní operace	8,- Kč
Zúčtování mezibankovní platby prostřednictvím clearingového centra ČNB	2,- Kč + cena za účetní položku
Zpracování platebního příkazu na přepážce	45,- Kč

Pramen: www.csas.cz

Příloha č.5: Poplatky za vedení „Výhodného programu“ České spořitelny a.s.

Poplatky za vedení „Výhodného programu“ České spořitelny a.s. (k 1.1.2004)

zřízení Výhodného programu	zdarma
správa a vedení Výhodného programu - měsíčně	45,- Kč
zahrnuje:	zdarma
Sporožirový účet	
správu a vedení sporožirového účtu vyhotovení každého pravidelného výpisu z účtu zřízení trvalého příkazu (k úhradě, k regulaci zůstatku účtu, k inkasu) zřízení souhlasu s inkasem změna, zrušení trvalého příkazu prostřednictvím služby přímého bankovníctví	
Mezinárodní elektronická platební karta dle vlastního výběru	
vydání/používání 1. platební karty vydání/používání 2. platební karty (v 1. roce) 2 výběry hotovosti debetní kartou z bankomatu ČS zaúčtované v kalendářním měsíci účetní položka vzniklá použitím karty platba kartou u obchodníka dobití mobilního telefonu prostřednictvím bankomatu sjednání (otevření) úvěru na dobu platnosti kreditní karty správu a vedení kartového účtu ke kreditní kartě	
Přímé bankovníctví	
SERVIS 24 GSM banking SIM Toolkit (pokud je zřízena i služba Servis 24) 2 účetní položky zaúčtované v kalendářním měsíci vzniklé použitím služby: SERVIS 24 Telebanking - Internetbanking GSM banking SIM Toolkit	
Úvěr ke sporožirovému účtu (kontokorent) na dobu neurčitou	

Pramen: www.csas.cz

Příloha č.6: Poplatky za vedení „Komplexního programu“

Poplatky za vedení „Komplexního programu“ (k 1.1.2004)

zřízení Komplexního programu	zdarma
správa a vedení Komplexního programu - měsíčně	90,- Kč
zahrnuje:	zdarma
Sporožirový účet	
správu a vedení sporožirového účtu vyhotovení každého pravidelného výpisu z účtu zřízení trvalého příkazu (k úhradě, k regulaci zůstatku účtu, k inkasu) zřízení souhlasu s inkasem změna, zrušení trvalého příkazu prostřednictvím služby přímého bankovníctví	
Vydání/používání dvou karet (dle výběru z mezinárodních karet České spořitelny pro soukromou klientelu a karty Junior, vyjma karet typu Gold, Diners club a Student+)	
3 výběry hotovosti debetní kartou z bankomatu ČS zaúčtované v kalendářním měsíci účetní položka vzniklá použitím karty platba kartou u obchodníka dobití mobilního telefonu prostřednictvím bankomatu sjednání (otevření) úvěru na dobu platnosti kreditní karty správu a vedení kartového účtu ke kreditní kartě	
Přímé bankovníctví	
SERVIS 24 GSM banking SIM Toolkit (pokud je zřízena i služba Servis 24) 3 účetní položky zaúčtované v kalendářním měsíci vzniklé použitím služby: SERVIS 24 Telebanking - Internetbanking GSM banking SIM Toolkit	
Úvěr ke sporožirovému účtu (kontokorent) na dobu neurčitou	
sjednání (otevření) správa a vedení zvýšení (pouze v den zřízení Komplexního programu)	

Příloha č.7: Poplatky k běžnému účtu komerční klientely České spořitelny a.s.

Poplatky k běžnému účtu komerční klientely České spořitelny (k 1.1.2004)

1. Běžné účty

otevření účtu v Kč	zdarma
otevření účtu v cizí měně	zdarma
měsíční poplatek za správu a vedení běžného účtu včetně výpisů z účtu (v závislosti na frekvenci a způsobu doručení výpisu klientovi)	
- denní výpis:	na přepážce 600,-
	poštou 400,-
	faxem 1000,-
	do zahraničí 1000,-
- týdenní výpis:	na přepážce 500,-
	poštou 300,-
	faxem 800,-
	do zahraničí 800,-
- měsíční výpis:	na přepážce 400,-
	poštou 200,-
	faxem 800,-
	do zahraničí 800,-
- čtvrtletní výpis:	na přepážce 150,-
	poštou 100,-
	faxem 800,-
	do zahraničí 800,-
- roční výpis:	na přepážce 50,-
	poštou 25,-
	faxem 100,-
	do zahraničí 100,-
správa a vedení běžného účtu pro zakládanou společnost, pro navýšení základního kapitálu akciové společnosti (jednorázová cena vybíraná v hotovosti při uzavření smlouvy o účtu)	400,-
vyhotovení a odeslání pravidelného výpisu	zdarma
uzavření účtu	300,-

A. Tuzemský platební styk v Kč

1. Platby prostřednictvím běžných účtů

došlé platby	
- platba z jiné banky	zdarma
- platba vzniklá realizací trvalého příkazu k inkasu	zdarma
vyšlé platby	
- elektronickou cestou	2,-
- podáním přes sběrný box	8,-
- přijetím na přepážce banky	45,-
- použitím jiného příkazu než Českou spořitelnou standardizovaného platebního příkazu *)	75,-
- realizací trvalého příkazu k úhradě, souhlasu s inkasem	2,-
- platba kartou u obchodníka	zdarma
- platba v jiné měně než v měně účtu	150,-
- platba k výplatě v hotovosti prostřednictvím České pošty, s.p.	6,- + cena dle poštovního tarifu

B. Zahraniční platební styk

1. Došlé platby

úhrada ze zahraničí v Kč nebo v cizí měně a od tuzemských bank v cizí měně s dispozicí BEN, SHA ***) Pozn.: Úhrada s dispozicí SHA může být snížena o příp. poplatky zprostředkující banky.	
- ve prospěch klienta České spořitelny, a.s.	1 %, min. 50,- max. 950,-
- ve prospěch klientů jiných bank	1 %, min. 400,- max. 2000,-
- k výplatě v hotovosti	1 %, min. 400,- max. 2000,-
úhrada ze zahraničí v Kč nebo v cizí měně a od tuzemských bank v cizí měně s dispozicí OUR ***)	poplatky České spořitelny, a.s. hradí plátce
úhrada z banky Slovenská sporiteľňa, a.s. ve prospěch účtu klienta České spořitelny, a.s.	zdarma

2. Vyšlé platby

platby do zahraničí v Kč nebo cizí měně a do tuzemských bank v cizí měně	
- dispozice OUR ***) Pozn.: příkazuje-li plátce provést platbu s dispozicí OUR, jsou následně k tíži plátce účtovány cizí bankovní výlohy.	1 %, min. 200,- max. 1900,-
- dispozice SHA ***) S ohledem na ceny zahraničních bank je u platebních příkazů na nízké částky nutné počítat s doúčtováním případných cizích bankovních výloh i při zadání dispozice SHA.	1 %, min. 200,- max. 1900,-
- dispozice BEN ***) Pozn.: minimální částka platby s dispozicí BEN činí 2000,- Kč	1 %, min. 200,- max. 1900,- poplatky České spořitelny, a.s. hradí příjemce
platby v cizí měně v rámci banky	150,-
odeslaná částka v hotovosti	1 %, min. 400,- max. 2000,-

WWW.CSAS.CZ